

ŽVILGSNIS ATGAL IR PRIEIN

IGNAS J. SEINIUS, Švedija

Lietuvių rašytojų draugijos steigimas įkrito atsistatinti. Dieną prieš, atvažiuojus iš Stockholmo Kauno reikalais, papasakojo Balys Sruoga: "Rytoj steigiam rašytojų draugiją. Tu, žinoma, dalyvausi. Nesispirk, jei nelaimė ištiktų — tave kas pasiūlytų nariu valdybon". Mano argumentai, kad Lietuvoj negyvenu, nieko negelbėjo. O ar galėjo kokie argumentai paveikti, kai Balys Sruoga, nuo seniau vienas pats geriausių mano draugų, imdavo ir užsisprindavo?

Suprantu: Visi lietuviai rašytojai, poetės ir poetai, norėjo savos draugijos, organo, kuris jų interesus gintų, tautos kul-

Balys Sruoga,
LRD kūrėjas

tūrinių vardą keitė, tik ne labai kas sutiko stot pirman baran. Ir meninio žodžio darbininkų esama juk žmonių. Neišvengiamai susirietė, susimėsti priešingomis, šnairuojančiomis grupėmis. Tikėta, kad gal bus sveikiau įtraukus pašalėnį žmogų.

Susirinkime, įvykusiame universiteto patalpose, tikrai, beveik niekas nesileido būti renkamas valdybon. Šiūs atrodė matant, kad smarkiai sužėlė dirvonai platus, kad gali būti daug gražaus darbo. Man kaip svečiui staciai nepatogu buvo pabūgti ir atsakyti. Poetė Gražina Tulauskaitė neatsisakė. Sugyvenama, taikinga, likimui pasiaukojanti moteris. Mūsų drąsų pavyzdį pasekė dar vienas kitas.

Buvom išrinkti. Kiekvienas, kas tik nespriešino, galėjo būti išrinktas.

Pasiskirstant pareigomis buvo man primesta pirmininkavimo našta. Girdi, reikės turėti reikalo su valdžia. Gal aš, kaip kiek pasaulio matęs žmogus, lengviau galėsiu prieiti prie tos literatūros reikalams abejingos ir raguotos valdžios.

Reikalų buvo daug

O reikalų buvo. Vienas tarp jų nemažas. Literatūros ir šiaip meno autorių teisėms apsaugoti Lietuvoje galiojo iš rusų laikų paveldėtas, išgveręs įstatymas.

Ignas Seinius,
LRD pirm. 1932

Kas užsimanė leisti kokią antologiją, "pasiskaitymų knygą" ar mokykloms pelningą "chrestomatiją", galėjo vogti kur ir kiek patiko. Lietuvos leidėjai taip pat galėjo be mažiausio atlyginimo ar atsiklausimo versti ir leisti kas buvo užsienietiška iki paspringimo ir lietuviškos knygos paklausos užspringdini. Tautų Sąjungoj buvo priimta konvencija, kuri neblogo apsaugojo autorių natūralias teises. Reikėjo tik Lietuvos vyriausybei pasekti pavyzdį kitų

pažangių valstybių ir konvencijų ratifikuoti. Ministerį pirmininką Juozą Tubelį, sveikoms ir motyvuotoms reformoms palankų, nesunku buvo įtikinti. Reikėjo tik palenkti švietimo ministerį, inžinierių šaknį.

Lankiau Šakenį keliolika kartų. Valandomis kalbėjomės. Jam ištarti žodį juk reikėjo laiko, o apsispręsti — amžinatvės. Pradžiai vis leisti jam pagalvoti. Išvažiuavau užsienin, vėl grįžau. Daugiau metų buvau Kaune užsilikęs. Šakenis vis galvojo. O kai nuo galvojimo kartais sunkiai atsikvėpdavo, samprotavo lėtai lūpas judindamas, šiaip nekrusterdamas, kaip biustas iš kermo: "Žmonės ima vis daugiau skaityti. Mokykloms vadovėlių vis daugiau reikia. Ar nereikėtų džiaugtis? Rašytojai kaip kultūrininkai turėtų pasiūlyti, neišsigąsti savo vargo. Kad daugiau žmonės skaitytų ir mokytų, reikia kraštui pigių knygų."

Dėl mano nurodymų, kad vertimo teisės gavimas nėr jau toks brangus, vidutiniškai 8% knygos kainos, ir jei jau taip, tai tas pabranginimas sumažintų užsieniečių konkurenciją lietuviams rašytojams ir padėtų jiems kiek. Šakenis vis žadėjo dar pagalvoti. Sutiko, kad Lietuvos rašytojus reikia remti. "Kaip valdžia padeda ūkininkams gyvulių veislą gerinti ir pienienės įsitaisyti". Taip Šakenis, protarpiais verčiamas pagalvoti, ir neapsisprendė.

Man lengviau pavyko kolegas rašytojus įtikinti, kad, norint viena ar kita atsiekti ir vyriausybę greičiau prie ko priversti, turėtų draugijos pirmininkas nuolat Lietuvoj gyventi. Mano vieton buvo rastas kitas.

Po dvidešimties Lietuvos rašytojų draugijos gyvavimo metų jos narių padėtis, ne dėl jų pačių kaltės, nei kiek nepagerėjo. Tautinis, kultūrinis uždavinys padidėjo ir pasunkėjo šimteriopai. Reikia rašytojams iš savo pusės daryti viską, kad prisidėtų prie mūsų tautos nuotrupų laisvajame pasaulyje finanzia ir dvasinio išsilaikymo. Ir ne mažiau, svarbu: pasaulinės opinijos Lietuvos laisvės reikalui ugdymo ir gilimo. Rašytojo, menininko žodis, savu būdu, savais gyvais vaizdais pasakytas, stipriau dėsini, šį svarbiausia — giliau širdin įkrinta, ilgiau ir pastoviau ten užsilaiko. Graikai gali iš savo, norvegai iš savo laisvės kovų papasakoti, kiek rašytojų, poetų, menininkų žodis nusvėrė tų tautų sunkioj laisvės atgavimo kovoj. O ar neprisidėjo rusų literatūra, menas ir muzika tos tautos visai nepelnytam pasaulyje išgarsinimui ir net didelio pasitikėjimo suteikimui?

Jauniems rašytojams

Prašyte prašytus vienas patarimas mūsų jauniems rašytojams: pasistengti, kur kas kokiame krašte gyvena, nuodugnai, gerai, gyvenimiškai išmokti vietos kalbos. — Tai ne lengva, bet kam svetima kalba išmokyti nėr taip sunku, visdėlio įveikiama. — Ir prabilti savo kūriniams į gyvenamų kraštų opiniją. Motyvais iš Lietuvos. Juk jų, ugnimi sivilinusių, krauju degančių, tiek daug. Neišsamiama motyvų jūra iš Lietuvos į dangų šaukiančios tragedijos, iš raudonųjų ir rudųjų barbariškų okupacijų. Jūsų, rašytojai, žodis dažnai reikš ir svers daug daugiau, nei mūsų

Venancijus Ališas

UPELIS

*Tarp akmenų vingiuoja šviesus kelias.
Ak, ne: tai neramus kalnų upelis.*

*Lijanės ir erškėtrožės laukinė
Per liemenį jį meiliai apkabina.*

*O toluma, sukritusi po kojų,
Į priekį rūkio pasakom vilioja.*

*Atsigeria iš jo mažį paukšteliai
Ir samana, kuri ont akmens želia;*

*Ir trokštančios dangui žvaigždžių gėlytės,
Ir vynuogės šaka, kaitroj nuvytus;*

*Ir piemens, griovioje per dieną kaitė,
Ir ilstanti dainoj mažą mergaitė...*

*Sumetusi akis į skaidrų gylį
Susišvažoja jį; daina nutyla.*

*Gelmėj dangus — nuo krašto ligi krašto!
Nusvirę žanapas, palmės mąsto...*

*Miegūstas lotosas šalia jų klūpo,
O ten toliau sidabro lopšį supa...*

*Tatai skandinas srovėj mėnulis,
Lyg paukštė negyva į bangą gulus...*

*Svajok, svajok, atogrąžų mergaitė:
Iš kur upelis išteka — žinai tu?*

J. Tumas (Vaižgantas),
LRD pirm. 1933

diplomatų, Vliko ir kitokių politinių organizacijų akcijos ir memorandumai. Iš kitos pusės padės toms akcijoms daugiau, nei mūsų tautos dėdės ir dėdėlai ir įsivaizduoti gali.

Žinau, kad šis mano patarimas daug kam nepatiks. Ypač tingai dėdėms ir dėdėlams. Man pačiam pastaraisiais metais teko išgirsti nemažai papeikimų

ir paniekos, kam rašau svetima, tam krašte, kur gyvenu, suprantama kalba. Turėčiau lietuviškai į skandinavus kalbėti!

Tiesa, Pirmojo Didžiojo karo metu ir metais po jo buvo lietuviškos visuomenės žiūrėta į tai visai kitaip. Petras Klimas, Jurgis Savickis, aš ir kiti buvom raginami ir skatinami, kad tik daugiau svetimomis kalbomis rašytumėm, Lietuvos vardą ir jos laisvės reikalą pasaulinei opinijai įprasminumėm. Dabar, nepriklausomybės ir laisvės pralaimėjus, jau kitaip. Neribotas, mus iš šalies stebintiems nesuprantamas šovinizmas bus įsikoręs augščiau proto, šalto apskaičiavimo, bus aptemęs realiąją mūsų tautos padėtį, perspektyvas supainiojes ir apniaukęs. Ko mūsų priešai tik ir pageidavo. Dėl susidariusios ar kieno dirbtinai išvejojė sudarytos nuotaikos — Jurgis Savickis daniškai jau daugiau nerado. Apima ir kitus abejonės, ar verta.

Bet jūs, jaunieji rašytojai, sveiko proto ir sveikų jausmų vyrai, esą galva ir širdimi arčiau prie kankinamos Lietuvos žemės, turėtumėt geriau žinoti, kaip reikia į pasaulį prabilti, kad jus, mūsų tautos balsą, išgirstų ir suprastų.

Rašytojų Draugijai 20 metų

BEN. BABRAUSKAS, LRD pirm.

Lietuvių Rašytojų Draugijai sukanka 20 metų. Toji suka-tis, deja, negali būti minima ten, kur draugija buvo įsteigta. Didesnioji dalis rašytojų priversti buvo pasirinkti tremties nedalią ir šiandien, pasklidę po visus kontinentus, tik mintimi gali sueiti draugėn ar nusikelti į Nemuno šalį.

V. Mykolaitis-Putnas,
LRD pirm. 1933—1937

Pirmieji bandymai Lietuvos rašto žmonėms burtis organizacijon ėmė reikštis dar 1921 metais. Tam akstiną davė bendradarbiavimo su kitų tautų, visų pirma su latvių, rašytojais reikalas. Po eilės organizatorių pasitarimų 1922.I.31 steigiamajame susirinkime Kaune įkurta Lietuvos Rašytojų ir Žurnalistų Sąjunga, kur šalia dešimties žurnalistų dalyvavo 4 rašytojai: J. Tumas Vaižgantas, Juozas Pronskauskas, A. Vienuolis Žukauskas ir Pranas Būdvytis. Sąjungos pirmisinku išrinktas kan. J. Tumas. Toje sąjungoje vyravo žurnalistai, ypačiai kai nuo 1925 m. ėmė jai vadovėti Juozas Purickis. 1929.III.22 įvyko reorganizacinis sąjungos susirinkimas, kur jau formaliai

išsiskirta su rašytojais, pakeičiant sąjungos vardą į Lietuvos Žurnalistų Sąjungą.

Tos bendros sąjungos laikais ir dar prieš tai, nuo 1919 metų, žymi dalis rašytojų aktyviai dalyvavo dar bendresnėje įvairių meno sričių veikėjų organizacijoje, Lietuvos Meno Kūrėjų Draugijoje, kuriai vadovavo Adomas Varnas.

Juozas Grušas,
LRD pirm. 1937—1938

Pagaliau 1932 m. sausio mėn. Balio Sruogos iniciatyva imta rūpintis atskiros rašytojų draugijos steigimu. Vienas iš artimiausių B. Sruogos talkininkų, sudarinėjant steigėjų sąrašą ir rengiant įstatus, buvo Juozas Grušas. Tų metų beveik vasario mėnesį įvyko steigiamasis Lietuvos Rašytojų Draugijos susirinkimas, kur išrinkta pirmoji LRD valdyba: Ignas Seinius, Juozas Grušas, Gražina Tulauskaitė, Petras Vaičiūnas ir Petras Karuža. Pirmasis LRD pirmininkas Ignas Seinius šiuo metu yra vienišas buvusiuoju nepriklausomoje Lietuvoje LRD pirmininkų šiaip uždangos. Tad ypač čiai malonu buvo Draugijos su-kakčiai gauti iš savo Pirmūno

Liudas Gira,
LRD pirm. 1939—1940

gražių prisiminimų ir nuoširdžių linkėjimų. Jo žodžiais, "Rašytojų Draugija ir jos nariai rašytojai ir rašytojos turi įtikinti pasaulį, kad Lietuvos laisvės reikalas — tai bendras visos žmonijos reikalas".

Tai nėra tik gražūs šėniaus žodžiai. Dar tuo metu, kada mes visi buvome vieno, pasakui kito mūsų tautos skriaudiko užčiupti, šėniaus balsas buvo skardžiausias. Jo "Raudonasis tvanas kyla" (Den roeda floden stiger) švediškai Stockholm 1940—41 m. išėina net trimis laidomis; suomiškai Helsinkyje dviem laidom 1941—42, taip pat 1941 ir daniškai Kopenhagoje; 1942 m. pasirodė šėniaus romanai "Stebuklo laukiant" (I vaentan pa underet) Stockholm 1940 ir Helsinkyje; "Raudona kelionė" (Den roeda resan) Stockholm 1940 ir Helsinkyje 1943; "Raudonasis tvanas plinta" (Den roeda floden svammar oever) dviem laidom Stockholm 1945. Jeigu prie to pridėsime daugybę to pat

Bernardas Brazdžionis,
LRD pirm. po 1941. VI. 22

mūsų rašytojo straipsnių lietuviškoms temoms įvairiuose skandinavų laikraščiuose, susidarys iš tikro nepalyginamas mūsų rašytojo, sakyčiau ambasadoriaus, veiklos vaizdas.

Problemos pro vardus

Grįžę vėl prie mūsų draugijos, 1932.XI.20 matome išrinktą jau antrąją LRD Valdybą: pirm. J. Tumas, V. Mykolaitis, J. Keliuotis, J. K. Aleksandra-vičius ir J. Grušas. Po pusmečio J. Tumui mirus, Draugijai ėmė vadovauti V. Mykolaitis, kuris paskui vis buvo perrenkamas pirmininku ligi 1937 m. Norėdamas daugiau atsidėti rašymui, Mykolaitis atsisakė toliau Draugijai vadovauti, ir buvo išrinktas pirmininku J. Grušas. Šis vadovavo ligi 1938. X.30. Paskutiniuoju nepriklausomos Lietuvos LRD pirminin-

Faustas Kirša,
LRD pirm. 1942—1944

ku išrenkamas Liudas Gira, kuriam buvo lemta draugiją perduoti sovietams.

Vokiečių okupacijos laikais LRD, kaip ir kitos lietuviškos organizacijos, legaliai negalėjo veikti. Nesant galimybių sukviešti visuotinio susirinkimo, veikta, kiek sąlygos leido. Iš pradžių vadovavo Bernardas Brazdžionis, paskui perėmė vadovybę Faustas Kirša, kuris tuo būdu simboliškai tą skept-rą bus išsinešęs tremtin.

Tremtyje atgaivinta draugijos veikla 1946.I.25—26 d. Tiubingene įvykusiame lietuvių rašytojų suvažiavime. Vokietijoje visą laiką draugijai vadovavo Stasys Santvaras, kuriam priklausio literatūros premijų atgaivinimo nuopelnas, rašytojams ir net kitiems menininkams paramos išrūpinimas.

Stasys Santvaras,
LRD pirm. 1946—1949

1948.II.7 d. Amerikoje Jono Aisčio pastangomis atgaivinta ir jo vadovauta kadaise čia veikusi Šiaurės Amerikos Lietuvių Rašytojų Draugija. Didžiajai mūsų rašytojų daliai atsidūrus JAV-bėse, 1950.V.6 d. Bostone bendrame abiejų tremtinių ir "amerikiečių", draugijų susirinkime nutarta susilieti į vieną Lietuvos Rašytojų Draugiją. Tuo būdu Amerikoje pirmąją LRD Valdybą sudarė Jonas Aistis (pirm.), Stasys Santvaras, Bern. Brazdžionis, Faustas Kirša ir Juozas Tysliava. 1951. IV.14 d. visuotiniame LRD susirinkime Chicagoje išrinkta ši Valdyba: Ben. Babrauskas, Vincas Ramonas, Aloyzas Baronas, Povilas Gaučys ir Alfonsas Tyruolis; po pusmečio į New Yorką išsikėlusio Tyruolio vieton įėjo Stasys Tamulaitis.

Šiuo metu LRD narių yra 95, iš kurių 9 atvykę Amerikon dar prieš karą. 72 gyvena JAV,

4 — Kanadoje, 3 — Brazilijoje, 1 — Argentinoje, 3 — Anglijo-skandinavų laikraščiuose, susidarys iš tikro nepalyginamas mūsų rašytojo, sakyčiau am-basadoriaus, veiklos vaizdas.

Ar Rašytojų Dr-ja reikalinga?

Klausimas ištis juokingas, ypač po 20 metų jos gyvavimo. Tačiau neįsivaizduojama, kad vienas kitas ne tik "už sąrašų", bet ir "sąrašuose" esąs rašytojas laikosi Draugijos atžvilgiu abejingai, samprotaudamas, kad ji nei jam suteiks naudos, nei literatūros lygį pakels. Tenka čia pridurti, kad tokios pat laikysenos kolegų buvo jau ir Draugiją kuriant, ir ją sukūrus po 3—5—7 metų. Tatai, žinoma, nepakenkė nei Draugijos orumui, nei sumažino "užsarašinių" rašytojų vertės. Vis dėlto turime pripažinti, kad su Draugijos įsteigimu sujudo literatūrinis gyvenimas, ėmė kilti knygų kokybė ir kiekybė, vertybių sistemoje literatūra iškopė į pirmąsias vietas. Nebūtų pagrindo tvirtinti, jog visa tai įvyko tik Draugijos dėka: tatai įvyko atskiriems nariams veikiant — kuriant, o kolektyvui rikiuojant. Gajesnis kūrybos bei kuriamųjų jėgų pasirodymas kaip tik ir iškėlė organizacijos reikalą. Draugija susilaukė ne tik plačiosios visuomenės susidomėjimo ir pagarbos, bet ir vyriausybės paramos. Tik per Draugiją pasiekta valstybinės literatūros premijos (1935), tik Draugija galėjo sukurti Literatūros Fon-

Jonas Aistis,
LRD pirm. 1950—1951

dą (1936), kuriam dar tais pat metais nežinoma pradinės mokyklos mokytoja paaugojo 1000 litų, tuo būdu tapdama pirmuoju Literatūros Fondo garbės nariu. Literatūros Fondul, iš kurio buvo teikiamos rašytojams pašalpos ar paskolos, vyriausybės biudžetiniu keliu skyrė po 10,000, Taupomųjų Kasų Valdyba (2.000) ir pan. Juo labiau veikama, juo daugiau reikalaujama. Rašytojų Dr-jai ne tik šiandien pasiūloma gana linksmy dalykų (pvz. platinti knygas), bet ir Lietuvoje siūlyta jai... kaimų skaityklas steigti arba... mokslinį žurnalą leisti literatūros praeičiai tirti bei fiksuoti. Rašytojų Draugija, aišku, nesiėmė paveržti nei valdžiaus viršaičio, nei universiteto pareigų. Draugijos tikslas buvo ir tebėra — jungti ir globoti lietuvių rašytojus, kelti ir ugdyti lietuvių grožinės literatūros kultūrą, ginti rašytojų teises, teikti jiems pagalbos, kovoti dėl Lietuvos laisvės ir kultūros.

Dail. P. Kiaulėnas su šeima iš Chicagos persikelia į New Yorką. Naujoje vietoje dailininkas numato daugiau atsidėti tapybai. Paskutiniu metu architektai Petras ir Vasia Kiaulėnai suprojektavo ir jau pradėjo statyti rezidenciją J. Gustainui. Rezidencija kainuos daugiau kaip \$100,000. J. Gustainis yra stambus lietuvis prekybininkas, gausiai aukojās mūsų šalpos ir kultūros reikalams.

KULTŪRINĖ KRONIKA

Prof. V. Krėvė vėl grįžo į darbą universitete. Laisvalaikio darbuojasi prie savo kūrinių "Dangaus ir Žemės Sūnus". Tikėjosi vasaros atostogų metu užbaigti jo antrąją dalį, bet dėl negalavimų, dėl įvairių rūpesčių ir nepalankių darbo sąlygų negalėjo to padaryti. Prof. Krėvės numatymu — šie mokslo metai bus paskutiniai jo darbo metai universitete, nes jų eigoje pasiekė 70 m. amžiaus, ir universiteto statusas numato, kad to amžiaus sulaukę profesoriai pasitraukia iš pareigų. Kadangi prof. Krėvė šiam universitete netaip ilgai tedirbo, tai jam temokės pensiją 13 dol. 50 st. mėnesiui. Mūsų nusipelnusių kultūrininkų, sulaukusių vyresnio amžiaus, pragyvenimo šaltiniai darosi problema.

Smuikinininkas Izidorius Vasyliūnas rugsėjo mėn. 10 dieną grojo Kolumbijos Valstybiniam Radiofonie Gabrieliaus Faurė sonatą ir rugsėjo mėn. 14 d. Valstybinio Muzėjaus salėje, Švietimo Ministerijos globoje, surusė smuiko ir pianino koncertą, kuriame pridedamoje programoje išpildė G. Faurė, A. M. Valencija ir Julius Gaidelio sonatas. Pastaroji buvo išpildyta pirmą kartą ir padarė visiems gerą įspūdį.

Izidorius Vasyliūnas pakviestas pakartoti tą koncertą Miesto Valdybos Dailės Galerijoje salėje spalio 6 dieną ir taip pat antrąją dalį koncerto, tai yra Valencijos sonatą (kolumbiečio kompozitoriaus) ir J. Gaidelio pagroti per Valstybinį Radiofoną Bogotoje. I. Vasyliūno koncertuose kompanuoja pianistas Oriol Rangel (kolumbietis). Vietos lietuvių pastangomis visas koncertas buvo įrašytas į plokštes.

Izidorius Vasyliūnas yra CAUCA UNIVERSITY profesorius ir kamerinės muzikos kvarteto direktorius. Laikas nuo laiko jo pasirodymai Bogotoje pakelia lietuvių dvasią, o kolumbiečių ir kitų sveitintųjų tarpe parodo mūsų meno grožybę ir augštai iškelia sėkmingų kompozitorių vardus.

Dr. V. Maciūnas surinko gausiau medžiagos apie sukaustuvininką prof. V. Krėvę. Philadelphia

TELEVIZIJOS

Jums visados apmokės pigti televizijos aparatai patyrusios, sąžiningos krautuvės —

BUDRIKO,

Kur yra užlaikoma 3 patyrę mecenikai ir kur televizijos parsiduoda geriausių šaldytuvų nauji modeliai su pilna garantija:

MAGNAVOX, ADMIRAL, GENERAL ELECTRIC, PHILCO, R. C. A. VICTOR, DUMONT ir neties geriausias su BUDRIKO leidimu.

Kaina nuo \$199.50 už didelės mėsos pavaišką ir aukščiau.

Primaime malnais jūsų radiją, gramofoną, armoniką, pianą ir duodate didelę nuolaidą.

LENGVAIS ISMOKEJIMAI

Keletas barmenų išmaitinti, perdirbti T. V. setą

Motorola 7 col. \$39.95
Stromberg-Carlson 10" \$49.95
RCA-Victor 10" už \$59.95
Spartan Console 10" \$59.95
RCA-Victor 10" Console \$69.95
16" Console TV už \$119.50
17" Table TV už \$118.50
17" Console už \$159.50
20" Table TV už \$169.50
21" Console TV už \$189.50
Admiral Phonograph, Radio ir TV kombinacija \$139.50
Elektr. phonografai po \$19.95
Mažos radijos po \$19.95 ir aukščiau.
Jei jūs TV setus neskaita, patefonuokite Victory 2-9542. Budriko mechanikas jums sąžiningai sutalsys.

JOS F. BUDRIK, Inc.

3241 South Halsted St.
Tel. Victory 2-9542

Krautuvė atidaryta pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki vėltumos. Nedėlionis uždaryta.

Budriko Radio Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. vak. Iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

Tolstojaus dukraitė

Rašytojo Tolstojaus dukraitė (anūkė), vasaros metu dėsiusi slavų kalbas Michigano universitete Ann Harbor, Mich., Šv. Marijos studentų koplyčioje buvo priimta į katalikų tikybą. Savo atsivertimą ta mokslininkė priskiria tai Bažnyčios tolerancijos ir žmoniškumo dvasiai, kuri reiškiasi Bažnyčioje, kaip dvasinėje vadovėje. Ją ypač paveikė šv. Augustino, šv. Tomo Akviniečio raštai bei jos pažįstamų katalikų pavyzdys. Katalikybės studijas jai padėjo išeiti kun. J. Jacyna.

Si konvertitė yra dukrė Tolstojaus sūnaus Andriaus. Ji pirma buvo pakrikštyta stačiatikių bažnyčioje. Revoliuciją jai buvo nubloškusi į Čekoslovakiją. Nuo 1940 metų ji profesoriauja New Yorko Miesto kolegijoje.

Žydė filosofė

Nacių koncentracijos stovykloje nukankintoji Edith Stern pagerbta atskiru leidiniu, pavadintu jos vardu. Jos gyvenimą aprašo sesuo Teresė Šv. Dvasios. Edith Stern buvo žydė filosofė, prof. Husserl asistentė Goettingeno universitete, atsivertė į katalikybę ir įstojo į karmeličių vienuolyną. Nacių suimta Olandijoje ji žuvo jų lageriuose.

Schuberto Mišios esperantiškai

Woerly, viename naujausių Tirolio miestų, pastatytas paminklas esperanto kalbos kūrėjui dr. L. Zamenhofui. Paminklo pašventinimo iškilmių dieną buvo pamaldos, kurių metu Schuberto Mišias esperantiškai giedojo apie 200 suvažiuosiu iš 10 kraštų esperantininkų.

Garsėja vokiečių kalbėtojas

Visam pasauli žinomas italų pamokslininkas Lombardi. Dabar panašaus garso pradeda susilaikyti vokiečių jėzuitas Leppich iš Augustinų Sileizijos. Kai jis kalbėjo Stuttgarte, susirinko 20,000 žmonių.

ALBINAS BENIULIS

ATLIKA PERKRAUTYMUS ir įvairių daiktų pervežimus
Taip pat perstūnėjame į užsienį paklietisius įvairaus maisto.
Kreiptis:
2554 SO. HALSTED STREET
Tel. DANUBE 6-3245

LIQUOR STORE AND TAP ROOM

4644 S. Paulina St.
NEPAMIRSKITE
BILL K'S
Didelis pasirinkimas importuotų

Visus kviečiame atsilankyti ir išgerti WHITE BEAR lietuviško alaus. Tikrai 25c už bokalą, o už 10 uncių stiklą 15c. ir \$3.75 už dėžę. Bargenas!

Jei mes patenkiname šimtus kitų asmenų, kodėl mes negalėtume patenkinti jūsų? Atvykite ir duokite progos mums jus įtikinti

TAUPLYKITE SAUGIAI IR PELNINGAI!!

Mes kviečiame lietuvius pasidėti savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association, kuri yra proporcingai viena iš smarkiausiai augančių taupymo įstaigų visoje Chicago. Pas mus kiekvieno taupomo pinigai yra pilnai apdrausti iki \$10,000.00 by an Agency of the United States Government.

Chicago Savings suvirs 28 metai kaip saugiai ir pelningai teikia visiems teisingą ir mandagų patarnavimą. Ji iš anksto neprizada, bet visada išmoka aukštą dividendą.

MOSŲ TURTAS SIEKIA ARTI DESIMTIES MILIJONŲ DOLERIŲ (\$10,000,000.00)

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

6234 South Western Ave. Chicago Phone GROVEHILL 6-7575
JOHN PAKEL, President

LIETUVIŠKA ISTAIGA

Valandos: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

Atpigs vartoti automobilijai
Kainų tvarkymo įstaiga praneša, kad nuo spalio 1 d. turės 2% sumažėti kainą vartotų automobilių 1951 metų ir senesnių modelių.

a profitable reminder
open a savings account
this month

Gaukit du gerus uždariusius kasmet
Užtikrinkit taupymui apsaugą
Turėkit pinigų kai reikia

Pradėkit su \$1 • Pridėkit kiek norite,
kada norite

UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
Telefonas: Haymarket 1-2028

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p.

PROGRESS FURNITURE CO.
Chicago's Lietuvių Bendrovės Krautuvė

Teikia mažiausias kainas šiame mieste ant visokių namam reikmenų, nes suglaudę 2-jų krautuvų prekybą I VIENĄ

SU VIENOS KRAUTUVĖS OPERAVIMO ISLAIDOM DARO DVIEJŲ KRAUTUVIŲ PREKYBĄ už daug daug mažesnes kainas

Daugiau kapitalo, daugiau prekių, mažiau rendų, mažiau algų, taksų, šviesos ir kitų išlaidų.

FAKTAS KALBA PATS UŽ SAVE

Chicago's ir apylinkių lietuvių darykite sau ir šiai įstaigai gero suprasdami, kad nėra ir negali būti kitos Lietuvių baldų krautuvės Chicagoje, kuri galėtų sumušti „Progress“ kainas. Dėl kiekvieno namam reikmenų pirkimo, visuomet kreipkitės į šią įstaigą.

4181-83 **PROGRESS FURNITURE CO.** LaFayette
Archer Ave. 3-3171

Lengvi išsinokėjimai pritaikomi visiems.

PRADĖK TAUPYTI PAS....

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

4038 Archer Avenue Chicago 32, III
Telefonas: LaFayette 3-6719

KIEKVIENA SĄSKAITA APDRAUSTA IKI \$10,000.00

MOKAME 3% DIVIDENTŲ

AUGUST SALDUKAS, Sekretorius

Tel. ofiso HE 4-6000, rez. PR 6-7333
DR. ANTANAS ALEKNA
(ALEKNAVICIUS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1-4 ir 6-9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p. Išskyrus ketvirtadienį ir sekmadienį.

Tel. ofiso VI 7-6583, rez. RE 7-7868
DR. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak. Trečiadienį ir sekmadienį ofisas uždarytas. Šeštadienį tik nuo 1-3 val. popiet. Rezid. 3241 W. 66TH PLACE

Tel. ofiso HE 4-5849 rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: Pirm., Ketv., Penkt. 1-4 ir 7-9. Antr. 1-5; Treč. ir Šešt. pagal sutarties

Ofiso ir rezidencija—Yards 7-3526
DR. G. J. BYLAITIS
Vidaus, vaikų, nervų gydytojas
DR. JONAS VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 So. Archer Ave.
(prie California Ave., Mauryt.kamp.)
Val: antr., 2-4, 6-8; Šeštadienį, 1-5; Pirmadienį, ir Ketv., 6-8; Trečiadienį, ir penkt. 12:30-6 tik susitarus.

Tel. ofiso VI 7-6600, rez. VI 7-7303
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampas Archer California Ave
VAL: 2-4 ir 6-9 p. p. Išskyrus sekmadienį.

Tel. ofiso VI 7-6600, rez. VI 7-7303
DR. Z. DANILEVICIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL: (išskyrus Šeštadienį ir sekmadienį) Nuo 1 iki 4 v. p. p.: 7-9 v. v. Šeštadienį ir ketv. tik pagal sutartį. Rezid. 10833 So. Wabash Ave.

Tel. ofiso VI 7-6600, rez. VI 7-7303
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampas Archer California Ave
VAL: 2-4 ir 6-9 p. p. Išskyrus sekmadienį.

Tel. ofiso VI 7-6600, rez. VI 7-7303
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampas Archer California Ave
VAL: 2-4 ir 6-9 p. p. Išskyrus sekmadienį.

Tel. ofiso VI 7-6600, rez. VI 7-7303
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-to gatv.)
VAL: 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. Kasdien išskyrus trečiadienį. Atidara Šeštadieniais 1-4 val. Rez. 3241 S. EMERALD AVE.

Tel. ofiso VI 7-6600, rez. VI 7-7303
DR. K. JABLONSKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
101 N. Broadway
MELROSE PARK, ILL.
(Dr. W. V. Norak ofise)
Val: 6:30-9 val. vak. Išskyrus sekm.

Of. GROVEHILL 6-4020, r. Hilltop 5-1500
Dr. Alexander J. Javols
(JOVAIKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL: 2-4 p. p. ir nuo 6-8 v. vak. Trečiadienį ir sekmadienį pagal sutartį

Tel. ofiso PR 6-3838, rez. RE 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIŠKAS)
2500 West 63rd Street
VAL: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30 iki 9 vak. Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta

Grovehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą Išskyrus trečiadienį
2422 West Marquette Rd.

Ofiso ir buto tel. OL 2-1381
Neatsiliepia tel. KP 212 3-9000
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10-12. Be to, antradienį, ketvirtadienį, 6:30-9 v. v. Šeštadienį, 10-12 ir 4-6. Butas 1832 So. 49th Ct.

Telefonas: RELIANCE 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN AND SURGEON
(LIETUVIŠKAS)
3925 West 59th Street
VAL: 2-4 popiet, 6:30-8:30 vak. Trečiadienį pagal sutartį

Ofiso tel.: LaFayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KP 212 3-2808
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL: Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. vak. pirm., antr., ketv., 6:30-8 v. Trečiadienį tik susitarus.

Tel. ofiso VA 7-5557, rez. RE 7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČIANSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. Išskyrus trečiadienį ir sekmadienį.

Tel. ofiso GR 6-5399 PR 6-4733
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd Street
(Kampas 68 ir Artesian)
VAL: 2-4 p. p. ir nuo 6-8 v. vak. Pirm. ir sekm. 2-4 p. p. Sekm. uždaryta.

(prie California Ave.)
DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 West 71st St.
(prie California Ave.)
LIGONIUS PRIMA: Kasdien nuo 9 iki 4 v. nuo 7 iki 9 v. v. Šeštadienį, nuo 9 iki 4 v. trečiadienį pagal susitarimą. Atidaryta Grovehill 6-1521. Jei neatsiliepia Vincennes 6-8900.

Tel. ofiso VA 7-5557, rez. RE 7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČIANSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. Išskyrus trečiadienį ir sekmadienį.

Tel. ofiso GR 6-5399 PR 6-4733
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd Street
(Kampas 68 ir Artesian)
VAL: 2-4 p. p. ir nuo 6-8 v. vak. Pirm. ir sekm. 2-4 p. p. Sekm. uždaryta.

(prie California Ave.)
DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 West 71st St.
(prie California Ave.)
LIGONIUS PRIMA: Kasdien nuo 9 iki 4 v. nuo 7 iki 9 v. v. Šeštadienį, nuo 9 iki 4 v. trečiadienį pagal susitarimą. Atidaryta Vincennes 6-8900.

DR. A. NARBUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2216 W. 24th St.
Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu
Yards 7-9778

Ofiso telefonas Virginia 7-1886
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL: kasdien nuo 2:00 iki 8:00 v. trečiadienį ir sekmadienį tik susitarus

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis; pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4701 S. Damen Ave. Chicago, Ill.
Šaukite — YA 7-7381
Pirma: vakarais 6 iki 9, Šeštadienį: 10 ryto iki 4; trečiadienį ir sekmadienį tik susitarus.

Tel. ofiso YA 7-6554, rez. MI 3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras aukštas)
OFISO VAL: Nuo 10 iki 12 v. ryto, nuo 2 iki 4 v. p. p.: nuo 7 iki 8:30 v. v.

DR. V. E. SIEDLINSKI
Praneša, kad jau sugrįžo iš kariuomenės ir atidarė privatų dantisto kabinetą.
4143 Archer Avenue
(Kampas Francisco Ave.)
LaFayette 3-3650

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso Tel. RELIANCE 5-4410
Rezid. tel. GROVEHILL 6-0617
Valandos: 1-3 P. M. — 6-8 P. M.
Trečiadienį ir sekmadienį pagal sutartį

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL: nuo 2-4 ir 6-8; trečiadienį, Šeštadienį ir sekmadienį tik pagal sutartį. Tel. ofiso YA 7-7377, rez. PR 6-1938. Jei neatsiliepia viršminėtų telefonų šaukite Midway 3-0001

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. PR 6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
6255 South Western Avenue
VAL: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 vak. Šeštadienį, 2-4 p. p. Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta

Tel. ofiso DANUBE 6-1125
Reto — WALBROOK 6-6691
DR. A. VALIS-LABOKAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val: 1 iki 4 v. p. p. ir 6-8 v. vak. Šeštadieniais 1-4 v. p. p.

Tel. ofiso PR 6-6446 rez. HE 4-3156
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL: nuo 2 iki 4 p. p. ir 6 iki 8 vak. Trečiadienį ir sekmadienį pagal sutartį

Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-0659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6000 S. Artesian Ave.
VAL: 11 v. r. iki 3 p. p.: 6-9 v. v.

DR. G. SERNER
LIETUVIŠKŲ GYDYTOJAS
25 metų patirtis
Tel. Yards 7-1829
Pritaiko akinius
Kreivias Akis
Ištaiso

Ofisas ir akinų dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiadienį, nuo 10-12; Šeštadienį, nuo 10-12

Egzaminuoja
Akis
DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL: pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, 9:30-12; 1:30-8 v. v. trečiadienį uždaryta, Šeštadienį, 9:30 iki 12; 1:30 iki 5 val. vak.
Cana 6-0523 Platt Bldg.

Telefonas Olympic 2-4273
DR. P. ATKOCIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL: antr., ketv. 10-12, 2-6, 7-9 p. p. penkt. 3-6, 7-9 p. p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL: pirm. treč. Šešt. 3 v. o. p. penkt. 10-12 rytu.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
Priėmimo laikas pagal susitarimą
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. Yards 7-7772

DR. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st St.
Priėmimo laikas pagal susitarimą
Telefonas GROVEHILL 6-6785

DR. ANTHONY WILLIAMS
(VILIMAS)
DANTISTAS
6322 South Western Avenue
Priėmimo laikas pagal susitarimą
telefonu.
Telefonas Grovehill 6-3443

MŪSŲ ROMANO PADĖTIS

ST. TAMULAITIS, Chicago, Ill.

Antroji dalis straipsnio „Dekadensio dvasia ir naujos gairės mūsų prozoje“, spausdinto paskutiniame mūsų dienraščio Kultūros priede. R. d.

Nors išviršiniai mūsų santykiavimas su Vakarų pasauliu gana ne menkas, nors iš kitos pusės Vakarai savime mums darė ir darbo įtakos, vis dėlto jau noji mūsų inteligentija, o drauge ir visa mūsų tauta (pradedant 1883—1918 m.) nėra vien tik Vakarų dvasios pamėgdžiotoja. Pačiuose pagrinduose mes tebegyvename savomis kultūrinėmis tradicijomis, kurios atremtos į sveiką ir gaivią kaimo dvasią.

Neigiami Vakarų civilizacijos reiškiniai, nors ir padarė mums tam tikros įtakos, bet stipriau ir žymiai aiškiau, neužtemdė mūsų samonės. Prie šiai: mūsų menininkai, mokslininkai ir kultūrininkai nepalyginami labiau yra paveikę pozityviosios Vakarų sugestijos, atėjusios į mus įvairiais ir gausiais keliais.

Dėl to tad skeptiška, plokščia bei siauramintė kai kurių mūsų „nebutinių“ rašytojų dvasia — su kuria jau Nepriklausomybės metais buvo daug kovota ir kuri nuo 1940 metų vėl įsipi lietinio emigracinėje literatūroje — yra visai kitokio pobūdžio, negu vakarietiškoji, nors esmėje ji gana gimininga Vakarams.

Vakarų literatūrinis dekadencizmas, kaip regėjome, reiškiasi visuomeniškai civilizaciniu ir idejiniu nihilistiniu būdu, o mūsų nebutinis dekadencizmas kryptas kol kas tik į tradiciškai asmeniškai šunkelius. Užsispyrus, jis būtų gana nesunkiai pagydomas.

Kodėl? — Nes daugiausia jis priklauso nuo dviejų specifiskai asmeniškų reiškinų: a) nuo individualinio rašytojo atsilikimo (snobizmo), žiauriai griaušančio augštesnįsio jo asmenybės polėkius ir b) nuo stipriai jį klaidinančios kritikos (nuo draugiškų — šlovinančių recenzijų ir nuo piktavalių, asmeniškais arba ideologiniais išskaidimais pagrįstų, suniekinimų).

Dekadensiniai ženklai „nebutinėje“ mūsų prozoje

Minėtus dekadentinius mūsų prozos reiškinius galima suvesti į šiuos 5-kis faktus:

1) Nuo pat 1945 metų ribos kasmet išeina stambokas skaičius prozos kūrinių, bet, išskyrus menkutes išimtis, jie visi yra gana mažos vertės (matuojant, žinoma, juos ne reliatyviu ir sąlygotu, o objektyviu ir „istoriniu“ matu). Ligi šiai vasarai per eilę metų „nebutinėje“ mūsų prozoje tesulaukta vos tik... dviejų ar trijų šiek tiek labiau pažymėtinų ir vidutinių bei prašokusių knygų: „Dulkės raudonajame saulėlydy“, „Gintariniai vartai“ (legendos) ir „Namai ant smėlio“. Tuo tarpu literatūrinės lietuvių tautos tradicijos, iš kurių net dabar galima kai ką pasimokyti, siekia beveik visą šimtą metų atgal (Valančiaus laikus).

2) Išsigalėjusios publicistinės aktualijos, kurios pačiam kūrėjui atrodo kaip gyvos, nuoširdžios ir degančios idėjos.

3) Stoka gilesnės problematikos, kurios išspręstus lietuvis skaitytojas veltui jieško grožinėje mūsų prozoje.

4) Stoka ryškesnių charakterių. O jų nesukuriama dėl to, kad rašytojas, būdamas mažesnis dvasinės erudicijos ir, be to, kritiškai išnekęs apie puikiausius savo darbų rezultatus, neišsugdęs savyje gilesnių ir

stipriau jį veikiančių idėjų, kurios savo ruožtu žadintų jo sie-loje aštresnius tikrovės kontrastus. Šie kontrastai perkelti į kūrinių veikėjų psichiką, ugdytų ir turtintų charakterių individualybę: jų siekimų tikslų augštumą, jų konfliktų gilumą, jų psichologinį skirtingumą...

5) Stiliuje ir tematikoje neįsijaukoma naujų kelių. Tuo tarpu ir vienoje, ir kitoje srityje dar begalės neišsemto galimybių. Jei vien stiliaus ir žodyno tikslais daugelis rašytojų nepastudijuoja mūsų prozos klasi-kų, tai ką bekalbėti apie Daukanto ir Valančiaus veikalų studijas, apie „Aušros“, „Varpo“, „Tėvynės Sargą“, Basanavičiaus, Jablonskio, Aišbės ir daugybės kitų smulkesnių lietuvių „raštininkų“ raštus, kur tūno paslėpti didžiausi ir neišsenkami „formalistiniai“ mūsų kūrėjų turtai.

Nesant rašytojui pakankamai laiko, iš dviejų blogybių tektų pasirinkti mažesnę: veikalus atiduoti leidėjams ne kas antri metai, o kas 4—5 ar net 8 metai.

Vidutinio rašytojo kelias

Kad kuo nors patrauktų skaitytoją, tūli vidutinio mūsų rašytojai griebiasi vakarietiško kolegų išbandyto kelio. Į savo kūrinius be atodairos jie įveda: baisesius ir netikėtus atsitikimus, neauktus užmušimus, gausias savižudybes, gimdymo scenas, pigią aštrią erotiką, gausius seksualinius nuotykius, kompozicijos triukus (kaip, pvz. tai atsitiko J. Jankaus romane „Paklydę paukščiai“), ciniškus pasakius, įvairius iškrypimus ir t. t.

Gabesnieji iš jų bando čia net filosofuoti. Sekdami vienu kitu labiau žinomu Vakarų autoriumi, jie taip maždaug byloja: Tik per nusikaltimą ir žmogžudystę nūnai tegalima kiek gliaulau sukreisti žmogiskąją būti (išreikštą mūsų kūrinių veikėjuose). Tik per puolimą ir nuodėmę — per aštriausius vidinius kontrastus — galima pvesti ją prie tyrojo jos atgimimo: prie būsenos, iš kurios ji pamatytų nuostabesnes, praskaidrintas ir dešimteriopai prasmingesnes naujosios savo gyvatos angas.

Daug tiesos. Tiesa, kad anie visi augščiau minėti „gyvenimiškieji objektai“ nėra rašytojo išgalvoti. Lygiai tiesa, kad rašytojas turi teisę vaizduoti kas yra po saule ir kas virš saulės. Tačiau, iš kitos pusės, lygiai ne mažiau tikra, kad, norėdamas šitą gyvenimišką tikrovę paversti menine tikrove, rašytojas privalo pervesti ją gilesniu savo sielos turiniu, idant ji rastų kūrinyje deramą vietą ir prasmingą subordinaciją. Pasirodymai kūrinyje „ad hoc“, kaip žalia neišnešiotas medžiaga, visi anie „gyvenimiškieji faktai“ meniniu požiūriu lieka tik tuščiu balastu, o moraliniu (specifiniu) požiūriu — kenksmingu nuodu.

Antras dalykas: Juo anie „realios tikrovės objektai“ savo prigimtimi yra žemesni, tuo labiau jie reikalauja iš kūrėjo augštesnės meninės kultūros ir didesnio kūrybinio apdairumo. Dėl to, toli gražu, ne kiekvienam jie duodasi lengvai panaudojami.

Trečias dalykas: Tuo atveju, kai rašytojas anuos visus „realios tikrovės objektus“ ypač sutirština viename kūrinyje, jis daugiau ar mažiau falsifikuoja patį gyvenimą. (Taip,

deja, yra atsitikę ir su Jankaus „P. Paukščiais“).

Naujos gairės mūsų prozoje

Nežiūrint visko, lietuvis rašytojas veiklus. Jis pajėgia daug dirbti. Jo atsparumas ir žmogiškoji kantrybė kelia tik nusistebėjimo.

Fizinio — biologinio atžvilgiu jis yra atsirėmęs į sveikas savo protėvių generacijas, brenusias miškų, upių ir žydrų dangaus artumoje, o išvidinėmis nuotakomis jis juste junta savyje galingai bundančią aistiškąją dvasią, kuriai šiuosyk skirta ne grandioziniai karo žygiai ir ne kitų tautų valdymas, o dvasiniai — kūrybiniai uždaviniai.

Alegoriškai galime pasakyti: daigai seniai susprogę; nūnai tereikia jiems tik daugiau saulės, vėjo ir gaivinančio lietaus.

Tikrai: mūsų rašytojui netrūksta nei įkvėpimo, nei stiprių laukų išgyvenimų, nei energijos dirbti, nei pakankamo formos apvaldymo, tik jam trūksta naujos įvairesnės tematikos, naujų idėjų, naujų teigiamų charakterių, na, ir augštesnės epinės kultūros. Atseit, trūksta kūrybinės pažangos.

Tematikoje, tiesa, po 1945 metų atsirado nemaža naujanybių, vis dėlto, toli gražu, dar nepaliesta tai, kas būtina paliesti ir ko gyvai iš kūrėjo laukia šimtai mūsų skaitytojų.

Kiek gi matome įdomiausių temų iš senųjų amerikiečių — lietuvių būties! Kiek panašių ir nepanašių temų iš naujų ateivių gyvenimo!... O kur rūsti tremties medžiaga iš 1945 — 1950 metų! Kur šurpūs istoriniai epizodai iš 1945 — 1941 metų!...

Pirmasis bolševikmetis su savo keisčiausios rūšies kontrastais, atrodo, tebėra vis dar ne pilnai Ramono išsakytas. Jis laukia naujų rašytojų, kurie panorėtų su R. parungtyniauti.

Vos galais pristų mūsų prozoje tepalytėtas ir Nepriklausomybės laikotarpis su savo žviesiu idealizmu bei laimėjimais, su partijomis ir korupcijomis, su džiaugsmiais ir liūdesiais. Laukia kūrėjų ir 1864 — 1918 metai, pilni ryžtumo, valios, jėgos, skausmo, asarų brutalumo ir netikėtų prosvaiščių.

Istorinės temos irgi per maza pa judintos. Ir jos lygiai laukia dabartinių mūsų rašytojų plunksnos. Argi ne keista būtų, jei B. Bruoga liktų paskutiniu mūsų rašytoju, lietušiu istorinius Lietuvos faktus?...

Aure, susidomėjimas nauja tematika kartais atneša ir ga-

na netikėtą rezultatą: naują ne lauktą turinį. Yra, mat, rašytojų, kurie, palietę niekieno nekultivuotą medžiagą arba išskyrę iš jos keletą sau būdingų tipų, staiga pajunta iš pasąmonės pūstelėjusį šviežių minčių vėją. Šitos mintys ilgainiui susiformuoja į bendrą ir ryškesnę idėją. O jei jos aptinka kūrėjo asmenyje dar kitų, ankstybesnių ir giminingų idėjų kraitį, jos susilieja su juo, išjudindamos jį iš inercijos; jei ne, jos rungtis ir kryžiuojasi, virsdamos kartais net didesne problema.

Dėl to galiausiai atsitinka čia taip, kad jau ne ši nauja tema ir ne šie nauji tipai kaitina toliau kūrėjo vaizduotę ir degina jo širdį, o anas ir maištingas minčių turinys, kuris dabar veržėsi būti į kūrytas gražioje ir nuostabioje laukijoje formoje.

Problematicos srityje prašyte prašosi aiškiau paličiami: krikščionybės ir komunizmo idealai, katalikybės ir marksizmo rungtynės, Dievo praradimo ir Dievo atradimo keliai, socialinės lygybės klausimai, žmogiškosios būties ir gyvenimo prasmės svarstymai ir t. t. Metę nereikšmingas apysakai

(Nukelta į 4 psl.)

MER-VAL SCHOOL OF DANCING
SOKIŲ MOKYKLĄ
8 savaitės kursai prasideda
Rugpjūčio 23-čią dieną
Skyriai pradedantiesiems, vidutiniams ir pataliesiems mokiniams.
Telefonai Majestic 634 arba
Majestic 3431Y-1
112 WASHINGTON STREET
Waukegan, Illinois

ATIDARA IKI GRUODŽIO MĖN.
DIENOS AMLENIUS CABINS
\$27.50 sav. pas Bass Lake, Indiana: toiletai, bėgantys vanduo ir t. t. Rašykite: Box 383-A, Knox, Indiana arba šaukite: Monterey 2872 pas Winnemac, Indiana.

• TELEVIZIJA • RADIO • SALDYTUVAI • SKAIDINAMOS MAŠINOS • LYGINTUVAI • (IRONERS) • PLOKŠTELES (RECORDS) • NAMO REIKMENYS IR T. T.
WEISS APPLIANCE
PILNAS TELEVIZIJOS IR RADIO APTARNAVIMAS
4037 South Archer Avenue
Tel. Yards 7-8666, Chicago 32, Ill.

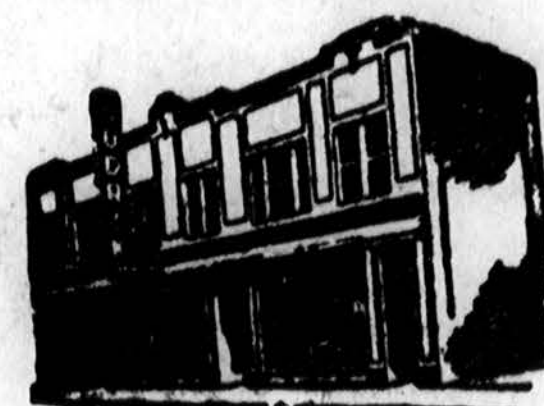
PRECIZINIS TELEVIZIJOS IR RADIO APARATŲ TAISYMAS
Sąjiningas ir garantuotas darbas. Aparatai nemokamai palinami ir pristatomi į namus.
DARBO VALANDOS: 6 v.v.—10 v.v. Šeštadieniais: 8 v. ryto—10 v. vak.
M. REMKUS, 4119 So. Francisco, Tel. Y. 7-1099

J. A. CONSTRUCTION CO.

• Namai statomi pagal užsakymą
• Industrijoms Komerciniam Perstatymai
• Mūriniai Cementiniai Medžio darbai Mūrininkystė
• Pastogės ir rūšios butai
Nemokami apskaičiavimai
Vykstam bet kur

Tel. CRETE 7291
SKYline 4-7873
323 Exchange St., Crete, Ill.

40 METŲ PREKYBOJE
SUKAKTUVIŲ PSOGA
KAINOS ATPIGINAMOS

Geriausio namams baldai, televizijos aparatai, elektriniai šaldytuvai, skalbimo mašinos, siuvamos mašinos, pečiai. Deimantai, laikrodžiai, jewelryrai.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 So. Halsted St.
Tel. CALumet 5-7237
Chicago 8, Illinois

Atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30 val.
Budriko leidžiama radijo valanda iš WHFC 1450 kil. radio stoties ketvirtadienio vakarais nuo 6 iki 7 val vak. su orkestru ir dainininkais.

NUO UZSISENĖJUSIŲ
Skaudančių Žaizdų
IR ATVIRŲ ODOŠ LIGŲ!

Tie, kurie kenčia nuo SENU ATVIRŲ IR SKAUDŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai atsigulti ir nakintis miegoti, nes jų užsienėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudančių žaizdų, uždekte DEGULO Ointment. Jo gydomosios ypatybės patengys jūsų skaudėjimą ir galėsio ramiai miegoti nakty. Vartokite jį taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jis taipgi pašalina niežėjimą ilgus, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ilgus, vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiūvinimą odos ir perplėšimą tarp pirštelių. Jis yra tinkamas vartoti nuo džiūstančios ir auskilusios odos. Jis yra gera gyduolė nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteikia jums pagalbą, nuo nuvargusių, perštamų ir niežinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75 ct., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicago ir apylinkėse ir Milwaukee, arba atsiųskite money orderį —

LEGULO, Department D
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.
MULberry 5-3694

MUTUAL FEDERAL SAVINGS REKORDAS...

* Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
* Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas, ir krizes, ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutaupytą dolerį.

* Augstus dividendus išmokėjo visada be perstojo
* Partrauksim jūsų pinigų iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

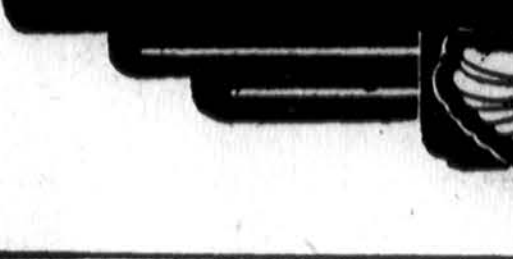
Nelaikykite — pradėkite taupyti šiandien!

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidaro.

AND LOAN ASSOCIATION.

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747

SAVINGS
INSURED
UP TO
\$10,000
FEDERAL SAVINGS

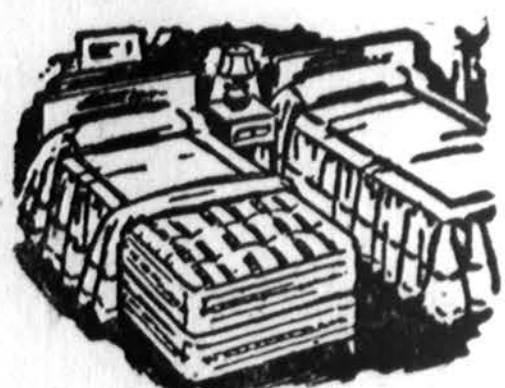

REGISTRUOKITES DABAR RUDENS SEMESTRUI!
PASINAUDOKITE AUGSTESNIO MOKSLO PROGOMIS
PILNAI UZTVIRTINTOJE LIBERAL ARTS KOLEGIJOJ
SAINT JOSEPH'S COLLEGE
CALUMET CENTER EXTENSION
PRIE BISHOP NOLL HIGH SCHOOL, HAMMOND
Psychology of Courtship and Marriage
Introduction to Knowledge
Principles of Economics
Educational Tests and Measurements
Parliamentary Procedure
Vocal Workshop
Beginning Shorthand
Educational Psychology
Fundamentals of Theatre Production
Introduction to Education
Small Business Management
Philosophy of Education
Fundamentals of Speech
Introductory Spanish
Rhetoric and Composition
Industrial Hygiene for Nurses
RASYKITE, TELEFONUOKITE ARBA MATYKITE —
REV. JAMES I. BIRKLEY, C.P.P.S., DIRECTOR
1519 Hoffman St., Hammond Tel.: Whiting 3222

SOTUS ALKANAM PADEKI
AID OVERSEAS, Inc., 3133 S. Halsted St., Chicago 8, tel. D. 3-8850
Bendrovė siūdo naujo stulninius ir Vokietiją ir kitus kurtus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Piliams draudimas. Reikal. pilno siunt. sąrašo.
Stulnins Nr. 2 — \$6.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaušinių taukų
2 sv. margarinu
1 sv. degtintos kavos
2 sv. kakavos
1 sv. šokolado
4 sv. cukraus
2 gabalai tualetinio muilo
Stulnins Nr. 10 — \$9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaušinių taukų
2 sv. margarinu
1 sv. degtintos kavos
2 sv. kakavos
1 sv. šokolado
4 sv. cukraus
2 gabalai tualetinio muilo
Stulnins Nr. 12 — \$6.40
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaušinių taukų
2 sv. margarinu
1 sv. degtintos kavos
2 sv. kakavos
1 sv. šokolado
4 sv. cukraus
2 gabalai tualetinio muilo
Stulnins Nr. 6-7
10 sv. cukraus \$2.60
10 sv. b. kviet. miltų \$2.50
9 sv. gryn. kiauš. taukų \$5.25

Išpardavimas su 20% Nuolaida Tiktai ribotam laikui

Mes parduodame visas mūsų aukštos rūšies prekes—baldus, kilimus, gazo krosnis ir visus gerai žinomų gamybų matracus ir spiruokles — su dideliais sutalpymais. Pirkite dabar ir sutaukykite.

Pirmad. ir Ketvirtad. atdara iki 9:30 val. vakaro
Southwest Furniture Company
6200 South Western Ave., priešais Sear's krautuvę
Lengvos išmokėjimo sąlygos tiesioginiai be jokios kredito įstaigos

MAISTO KRAUTUVĖ Midwest Store

JONAS IR STELLA SANVAIČIAI, Savininkai

PASIRINKIMAS ĮVAIRIŲ VALGIŲ. LIETUVIŠKI SŪRIAI. NESODYTAS SVIESTAS, KUMPIAI. DESROS IR KITI MAISTO PRODUKTAI.

BORDEN'S PIENO PRODUKTAI

KRAUTUVĖ ATDARA KASDIEN NUO 7:00 v. ryto iki 10:00 v.v. SEKMADIENIAIS ATDARA NUO 7:00 v. ryto iki 10:00 val. vak.
2515 West 69th Str. REpublic 7-9259

Didelis Išpardavimas

Gavome didelį kiekį naujų rudeninių rūbų ir baltinių, ir parduodame sumažintomis kainomis.

Taipgi turime visoki pasirinkimą reikalingų dalykų: vyrams, moterims ir vaikams.
KVIEČIAME ATSLANKYTI — BŪSITE PATENKINTI MŪSŲ KAINOMIS IR PATARNAVIMU

Lietuvių krautuvė

JOSEPH'S DRY GOODS STORE

3218 South Halsted Street Chicago 8, Illinois

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE
2555 West 47th St. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083
B.R. PIETKIEWICZ PRES.
Savings
LOAN ASS'N
INSURED
UP TO
\$10,000
3%
SAVINGS

Mūsų romano padėtis

(Atkelta iš 3 psl.)

tes, visą šią suminėją ir nesuminėją tematinę medžiagą mūsų rašytojai galėtų išsakyti pagal savo skonį pasirinktame romane tipo: psichologiniame romane, epochiniame romane, buitiniame romane, idėjiniai problematiniame romane ir t.t.

Zodis apie intriga

Senesniam lietuvių literatūrai, augusiai rusų literatūros šešelyje, ypač trūko vieno dalyko — geros intrigos. Šis faktas ilgai liko mums stačia fatališkas, nes jie... įsipi lietino. Įprastę gimnazijos suole gėrėtis statiniais mūsų klasikų vaizdais, o rašto darbuose nagrinėti Vaduvų krašto gamtą, būsimieji mūsų rašytojai šią "beintrigę" ydą veikiai pasisaviavo. Ji virto tradicija ir dorybe; ryškūs jos pėdsakai siekia ir mūsų dienas.

Nuo šios "dorybės" laisvas yra tik J. Jankus ir dar keli autoriai. Kitiems tenka dėti pastangų ją greičiau atskratyti.

Zinoma, prozos knyga gali būti įdomi ir kitais savo dalykais: šauniu išdailintu stiliumi, gilia psichologija, trapiu ir paprastu pasakojimu, taikliu samoju, švelniu humoru, skoninga ironija... Vis dėlto dažniausiai ji patraukia skaitytoją tik įdomia fabula ir sumaniai pinama intriga. Epe kiekvienas ieško epo. Sumaniai išnaudojami šie epiniai elementai (intriga) savo tikslams, kriminaliniai romanai dažnai laimi tūkstančius skaitytojų.

Grafomanijos pavojai

Apie grafomaniją kalbos neutilsta. Laikas nuo laiko ši tema tolydžio užinama ir plačiau panagrinėjama.

O pagrindo šioms visoms užminimams, pasakysime, yra nemaža. Prozos kūrinių kiekybė jau aiškiai ir nepalyginamai prašoka jų kokybę. Net seni ir priety autoriai prirašo visokių niekų, neroddami jokio noro progresuoti arba blogiausiu atveju... tylėti. Šių eilučių autorius supratimu, ne kur kitur, o tik ščia turėtų būti svarbiausias mūsų kritikų taikiny: pirmiausia stipriau pakratyti tikrųjų rašytojų prastuosius raštus, paleidžiant jų adresu aštresnius frazių, o tik po to kabinti „nesiliaujančius“ rašyti autorius ir debutantus.

Nes ne tas grafomanas, kuris ieškodamas savo pašaukimo ar bandydamas savo laimę išleisti vieną ar kitą knygą, o tas, kuris žinodamas visas kūrybos paslaptis ir būdamas tikruoju rašytoju, gamina knygą po knygos, nė trupinio ne geresnė už ankstybesniąją.

Ant teisingos dr. J. Girnius pastabos, "debiutavimas, nors ir silpnas, yra ne tiek grafomanijos, kiek rašytojo laimės bandymo dalykas". Užtat daug pavojingesnė yra prietyra ir pasižymėjusių autorio grafomanija. "Ne reti atvejai, kad kūrybinis liepsna (ne tik dėl savo siūpumo, dažnai kaip tik dėl nepuoto intensyvumo) greitai išdegė. Kūrėjas miršta, nori pilietiškai jis dar ilgai gyventi. Ir jeigu tik jis pats nepastebi šios savo, kaip kūrėjo, mirties ir toliau sau paprodiu rašo kaip rašęs, jis nejaudomis virsta grafomanu" (J. Girnius, "Literatūros kritinio vertinimo klausimu", "Aidai", 1947 m., Nr. 4). Ar tai ne tiesa?

Zinoma, labiausiai pavojingi grafomanai iš profesijos. Bet... ar jų labai daug mūsųose yra? Jei atmesime "grafomanus" — debutantus ir "grafomanus" — tikruosius rašyto-

jus, sakykite, kiek anų beliks? Antra vertus, jie kuria savo grafomaniją dar ir dėl to, kad nusižiūrėję į tikrąjį rašytoją — "grafomaną", kuriam kritika yra paprastai gana visuomet atlaidi.

Nesusipratimui išvengti, čia dar kartą primename, kad rašytoju — "grafomanu" mes laikome ne tą, kuriam atsitiktinai pasirašė viena bloga knyga (pv. Vienuoliui — Zukauskui "Ministeris"), bet kuris iš eilės išleidęs bent tris menkaverčius veikalus.

Greit rašantieji rašytojai

Kita vieša yda, kuri pastebima ir skaitytojų, ir jaunųjų rašytojų tarpe, yra klaidinga nuomonė apie greit rašantį rašytoją. Manoma čia taip: juo rašytojas rašo greičiau ir lengviau, tuo jis esąs talentingesnis. Ir priešingai: juo jis rašo ilgiau ir sunkiau, tuo pasirodo beesas įžymesnis. "Plunksnagraužis". Kartais — ar ne keista? — šiai sugestijai pasiduoda net seni literatūros vilkai, mėginami skubiai ir daug rašyti.

Dėja! Šis tvirtinimas, nežinant mažų išimčių, perdėm klaidingas. Jį reik išversti kaip tik atbulai: gabieji autoriai rašo ilgai ir sunkiai, nes jie uoliai ieško geriausių išsireiškimų, ir nuolat nepatenkinti esama darbo rezultatais. Yra daug tiesos Thomas Mann para doksė: "Tikrasis rašytojas yra tas, kuriam rašymas vyksta sunkiai".

Ką mes norime šiuo tvirtinimu pasakyti? Norime pasakyti, kad jaunieji mūsų kūrėjai nepasikliauti tik įkvėpimu ir savo veikalus leidžiams per greitai neatiduoti.

Zinomojo ir talentingo autoriaus J. Jankaus kūrybos "Paklydę paukščiai", atrodo, irgi ne visai laisvas nuo šios nuodėmės. Ir jis greičiausia buvo pasidavęs šiai skubumo sugestijai.

Tiek šiuosy apie romaną ir rašytojus apskritai. "Paklydusių Paukščių" įvertinimą pasistengsime padaryti sekančiame "Literatūros" priede.

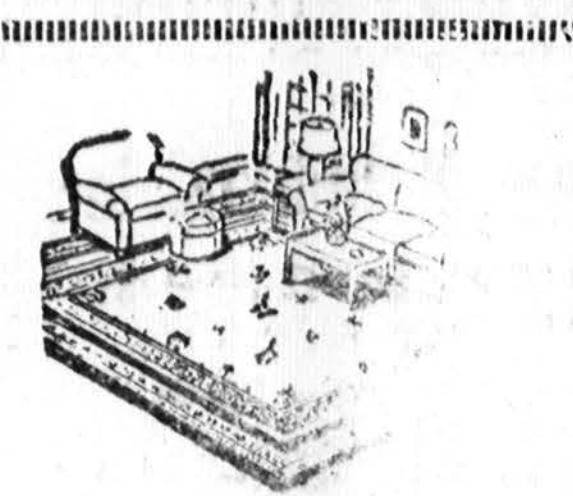
**PERKRAUSTAU BALDUS
VIETOJE IR IS TOLIMESNIU
DISTANCIJU
TURIS ILGA PATYPIMA
JUOZAS NAUJOKAITIS
6819 So. Rockwell Street
CHICAGO 29, ILL.
Tel. WALbrook 5-9209**

Laboratorijos asistentai

Laboratorijos asistentai yra per dvejus metus paruošiami ir tuojau gauna vietas. Institute of Applied Arts and Sciences (New Yorko valst. universiteto padalinys) ir jo skyriuose Canton, Farmingdale, Binghamton, Buffalo ir White Plains. Taip pat ir visuose didesniuose miestuose prie universitetų arba techninių institutų, pvz. Franklin Institute Bostone, Rochester (N. Y.) — Institute of Technology ir k.

Naujas astronomas

Naujuoju Vatikano observatorijos direktoriumi parinktas Danielius O'Connell, S. J., 56 m. amžiaus; jo tėvas — aistris, motina — anglė. Mokslus baigęs Dubline, yra britų karališkosios astronomų draugijos narys. Eilę metų jis buvo observatorijos direktorius Australijoje. Karo metu bendradarbiavo su JAV vyriausybe talkindamas nustatyti žemės drebjimų vietas.

Užsisakykite baldus tiesiai iš lietuvių dirbtuvės. Jūs galite nusipirkti įvairių rūšių baldus, namų reikmenis: baldus, miegamųjų setus ir kitus baldus.

**ARCHER AVENUE
FURNITURE CO.
sav. JUOZAS KAZIKAITIS
4140 Archer Avenue
Tel. LAFayette 3-3514**

Prie įsigydami baldus patikrinkite, kas mus, gal jums bus ekonomiška. Užsakyti tiesiai iš mūsų dirbtuvės. Jei pareiklaujate, galėsime duoti ir kreditą.

**STATYBAI IR NAMU
PATAISYMAIS
PRISTATOME
VISOKIŲ RŪSIŲ
MEDŽIAGĄ**

**CARR MOODY
LUMBER CO.**

**STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRI
STATYMA TEIKIAME
NEMOKAMAI
RASTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo
8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir
šeštadieniais iki 3 val. vakaro**

Pripildykite jūsų šaldytuvą-freezer rudenį ir žiemai dabar!

BENZING FROZEN FOODS & ICE CREAM

Atdara šiokiadieniais 9 v. r. iki 11 v. v. — sekm. 11 v. r. iki 11 v. v.
DETALIOS IR URMO KAINOS
Rinktinė Mėsa — Žuvis — Paukštiena — Vaisiai — Daržovės
— Kepsniai — Rankom pakuoti ledai — Pieno produktai. —
12401 S. WESTERN AVE. — BLUE ISLAND, ILLINOIS
BLUE ISLAND 3880
F. F. Stofferahn, Proprietor
Mes pristatome. Daug vietos automobiliams.

DIRBTUVĖJE PERDIRBTI MOTORAI PILNAI ĮTAISOMI

PLYMOUTH 1937—1950	\$169.98
CHEVROLET 1937—1950	\$155.48
DODGE 1937—1950	\$182.48
CHRYSLER 1937—1950	\$198.08
FORD V-8—85 1935—1948	\$162.50
FORD & MERCURY 1939—1948	\$171.00

TAIP PAT

PONTIAC — OLDSMOBILE — KAISER — FRAZER

UZ ŽEMIAUSIAS KAINAS

JOKIO ĮMOKĖJIMO

IKI 24 MENESIŲ ISSIMOKETI

Visi motorai pilnai garantuoti
90-čiai dienų arba 4000 mylių

SLIM'S AUTO REPAIR

3046 ELSTON AVENUE
Šaukite JUNiper 8-9896

Valandos: Kasdien nuo 7 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Šeštadieniais iki 6 val.

ATVEZAME Į 2 ARBA 4 DIENAS

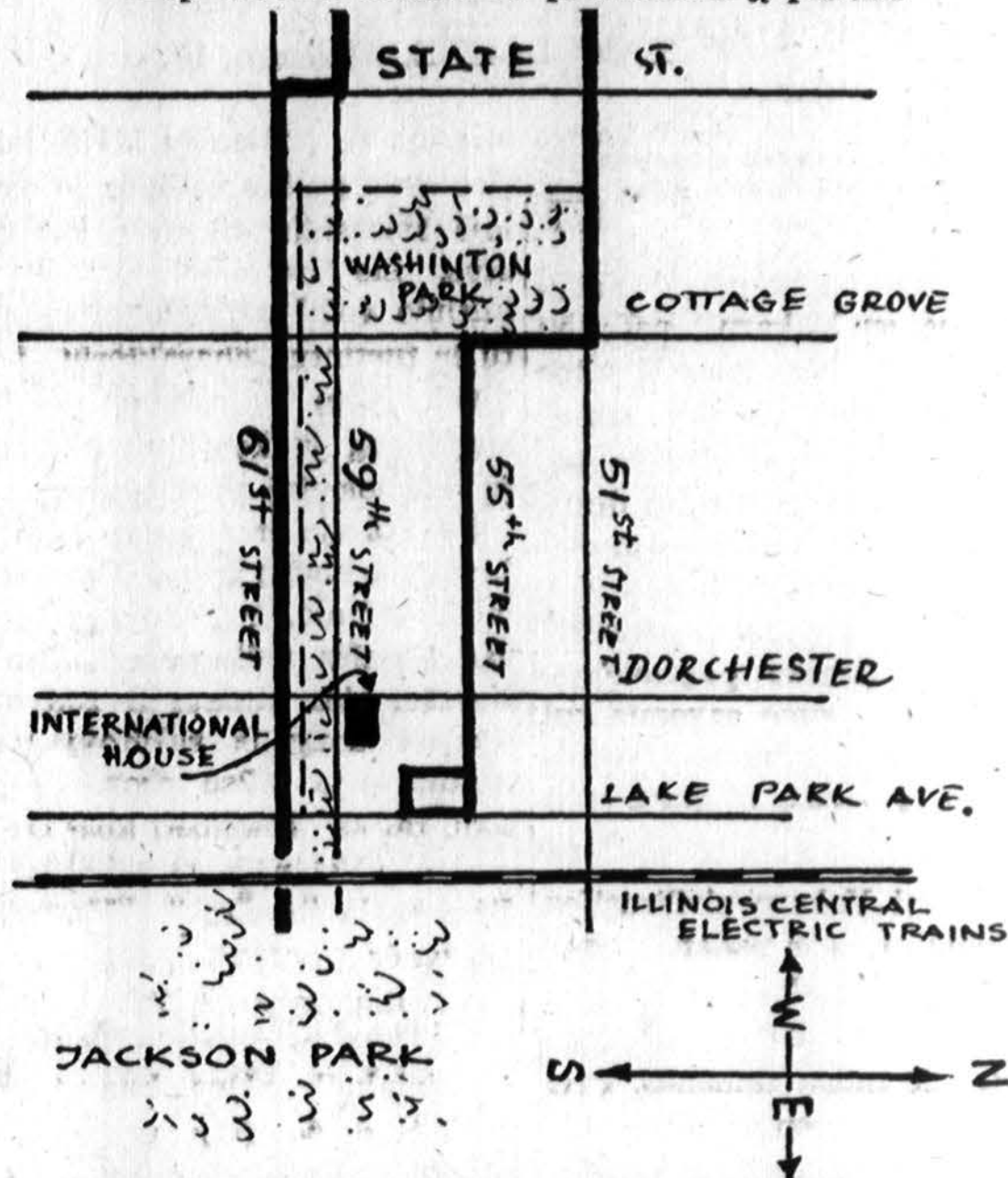
HI-WAY RECREATION

Atdara penktadienį vakarą šiam sezonui
BOWLING ATDARAS VISĄ SAVAITGALĮ
"Leagues" prasideda antradienį
Moteryų "leagues" dabar organizuojasi
popietiniam "bowling"

Northwest HWY. — Palatine, Ill. — Palatine 970

KELIAS Į "LIETUVIŲ TEATRĄ"

Kaip viešomis susisiekimo priemonėmis jį pasiekti

Į Lietuvų Teatro vaidinimus "Naujieji žmonės" (rugsėjo 27 ir 28 d.), važiuojant Halsted ar State gatvėmis iš šiaurės ar iš pietų, reikia privažiuoti South 59-tą gatvę. Čia perlipti į autobusą 59/61 St. ir važiuoti į rytus 14 bloką (iki Dorchester Ave.). Išlipus, eiti šia gatve šiaurės linkme du blokus — iki 59-tos gatvės. INTERNATIONAL HOUSE yra šiaurės rytiniame 59-tos ir Dorchester gatvių kampe — įeinama iš Dorchester gatvės. Važiuojant Cottage Grove Ave., persėdimas yra ties 61-ma gat. Iš šiaurės rytų ar pietų rytų miesto dalies galima privažiuoti traukiniu Illinois Central iki 59-tos gatvės stoties, nuo kurios tik vienas blokas ir vakarus iki International House. Taip pat važiuojama iš vakarų ir autobusu 51/55 St. Jis iki Dorchester Ave. atveža 55-ąją gatvę, nuo kurios reikia eiti į pietus iki 59-tosios.

VISKO UŽTEKINAI — TUOJAUS PRISTATOMI!

Baldus, šaldytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, kilimus, radio, televizijos setus, vaikų baldus. Zemos kainos, lengvi išmokėjimai. Turime didelį pasirinkimą. Mes Pagaminame Baldus ir Pagal Jūsų Užsakymą

**ROOSEVELT FURNITURE
COMPANY, INC.
Lietuvių Krautuvė**

2310 W. ROOSEVELT RD., Tel. SE 3-4711

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30
Atdara sekmadieniais nuo 11 iki 4:30 val. popiet.

Drauge prenumerata — visuomet puiki dovana.

Free Souvenir Gifts
to All Our Visitors

We Cordially Invite
You To Attend
The Grand Opening of

OUR

NEW HOME

Thursday
Oct. 2
9 a.m. — 8 p.m.

Friday
Oct. 3
9 a.m. — 8 p.m.

Saturday
Oct. 4
9 a.m. — 4 p.m.

**PUBLIC SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION**

1610 West 63rd Street

EVERYTHING'S up-to-date at Public Savings. Completely streamlined. Ultra-modern in every detail. A complete rebuilding job that puts Public Savings out on top in the savings and loan field. And to celebrate our Grand Opening, we're going to hold...

OPEN HOUSE

Everybody's invited. The whole family. We want everybody to come in and see our beautiful new home. And we want every saver who opens a savings account of \$25 or more or adds that amount to a present account to receive a handsome gift as a remembrance of the big celebration.

Prieš-Adventinis Spaudos Balius SU KAUKĖMIS

Dienraščio "Draugo" Naujų Mašinų
Fondui Paremti.

**MIDWEST BALLROOM
MIDWEST HOTEL
(Hamiln Boulevard ir Madison Street)**

Lapkričio 29 d., 1952 m. — 8:30 val. vak.

Spaudos valsas... kaukės... meniški kostiumai... vertingi prizai... graži Jurgio Akelio orkestro muzika... žymūs šeiminkai viešpataus... skanios vaišės... žymūs svečiai... tokia bus programa šiame prieš-adventiniame baliuje lapkr. 29 d., 1952 m., kai dienraščio Draugo administracija pradės sukelti fondą pirkimui naujų spaustuvių mašinų, kad patobulins spausdinimą laikraščio. Rezervuokite tą dieną Spaudos Baliui.

DRAUGO ADMINISTRACIJA

BUDRIK PREKYBOS 40 METŲ SUKAKTIES PROGA

laikrodžių išpardavimas sutapo pu-
se ir ketvirtadienio kainos pigiau, kaip
Wholesale.

ŠIMTAS TUKSTANČIŲ DOLERIŲ VERTES LAIKRODŽIŲ

Importuota iš Šveicarijos, Vo-
kietijos, Prancūzijos, Belgijos, Ita-
lijos, Amerikos.

Atsilankykite ir patys įsitikinkite,
kad BUDRIKAS parduoda urmo kai-
nomis bei jokių taikų. Štai darbinis
kiseninis laikrodėlis, \$3.50 vertės,
dabar už \$1.95

\$5.50 iki \$12.50 vertės rankiniai
laikrodėliai su odine ar me-
taline apyranke, parduodami
už \$2.95

\$29.00 vertės rankinis gold fil-
led 7 akmenėlių laikrodėlis
už \$12.95

\$32.00 vertės gražios išvaizdos
rankinis 17 akmenėlių gold
filled laikrodėlis, už \$16.95

\$99.50 vertės gėlono 14 karatų
aukso rankinis laikrodėlis, 17
akmenėlių, tik už \$34.95

\$6.50 vertės rankinis Photo
Watch, 7 akmenėlių gold filled la-
bai puošnios išvaizdos, tik
už \$33.75

\$71.50 vertės Photo Watch, ge-
lono aukso su turtingais balto
aukso ornamentais, 17 akme-
nėlių, parduodamas specialiai už \$35.75

\$33.75 vertės rankinis, gėlono
aukso, tik už \$24.95

\$29.75 vertės, 15 akmenėlių, pa-
duodamas už \$21.50

\$71.50 vertės Wittnauer, gėlono
aukso, 17 akmenėlių, už \$44.95

\$125.00 vertės, papuostas trimis
deimantais, už \$59.50

\$175.000 vertės rankinis Bulova,
21 akmenėlių, gėlono 14
karatų aukso, papuostas 7 de-
imantais, parduodamas už \$95.00

\$195.00 vertės laikrodėlis 14 ka-
ratų aukso, 17 akmenėlių, su tri-
mis deimantais, už \$99.00

\$195.00 vertės gėlono 14 karatų
aukso rankinis laikrodėlis su
4 stambiais deimantais, tik
už \$99.00

\$225.00 vertės, rankinis 14 ka-
ratų gėlono aukso, 21 akme-
nėlis su trimis puošniais de-
imantais, tik už \$112.25

\$195.00 vertės balto 14 karatų
aukso, 21 akmenėlių Bulova,
papuostas 3 akmenėlių de-
imantais, kainuoja dabar
tik \$99.95

\$225.00 vertės balto 14 karatų
aukso rankinis laikrodėlis, 17
akmenėlių, su 4 didelėmis ir 8 ma-
žesniais deimantais, už \$150.50

\$295.00 vertės rankinis, gėlono
14 kar. aukso, 17 akmenėlių,
apsidotas turtingais 3 pa-
ligais ir 8 apvaliais deimantais,
dabar tik už \$175.00

\$350.00 vertės Longines, balto
14 karatų aukso, 17 akmenė-
lių rankinis laikrodėlis, apvali-
niukas 12 spindulių deimantų,
tik už \$195.00

MOTERISKI LAIKRODŽIAI:

\$49.50 vertės rankinis gėlono
aukso, 21 akmenėlių, už \$39.95

\$57.50 gėlono, puošnis, pa-
puostas aštuoniomis deimantū-
kais, 17 akmenėlių, tik už \$45.95

\$115.00 vertės moteriškas ranki-
nis laikrodėlis, 19 akmenėlių,
gėlono aukso, papuostas 4
baltam aukso įdubintais de-
imantais, už \$75.00

\$150.00 vertės rankinis Chalet
raudono aukso 14 karatų laik-
rodėlis, 17 akmenėlių, su auksine
apyranke, papuostas 4 rugi-
nais ir 4 deimantais, tik už \$85.00

\$174.95 vertės, raudono 14 ka-
ratų balto aukso, su 16 de-
imantų šonuose ir 4 didelėmis
ir mažais deimantais galuose,
už \$149.95

\$280.00 Mollie Swetlow ranki-
nis laikrodėlis, 14 karatų,
gėlono aukso, papuostas 8 ru-
binais ir 4 deimantais, už \$125.00

\$325.00 rankinis 14 karatų ge-
lono aukso, 17 akmenėlių, iš-
puostas 6 grupėmis rubinų po-
tris ir po du deimantus, viso
12 deimantų, puošniai ir ne-
tik naudingas, bet ir žavin-
gas, dabar tik už \$199.95

Vsi laikrodėliai nureguliuoti su
Timing-Electronic mašina, patyru-
sio ir sąžiningo laikrodininko prie-
žiurą. Pasirinkimas vėliausiu madu
Bulova, Elgin, Benrus, Longin-
s, Wittnauer laikrodžių, 33% nuolai-
dos ant deimantinių 14 karatų auk-
so žiedų, taip pat ant žiedų spalvotų
akmenėlių akutėms.

SUMAZINTOS KAINOS:

Parker, Waterman, Shaffner, Ever-
sharp ir kitų plunksnų

Taip pat sumažintos kainos sidab-
rinio ir aukso papuošalams. Viskas pil-
nai garantuojama. Jei pirktas prekė
nepatinka, grąžinama pinigais per 7
dienes.

JOS F. BUDRIK, Inc.
3241 South Halsted St.
CHICAGO 8, ILL.
Tel. Victory 2-9542

Krautuvė atidaro pirmadienio ir
ketvirtadienio vakarais iki 9:30 P. M.
Sekmadieniais uždaryta.

Budriko Radij Valanda su WHF
1450 kil. radio stoties ketvirtadienio
vakarais nuo 6 iki 7 val. vakare.
Su orkestru ir dainininkais.

**PARDUODAME ANGLIS IR
PEČIAMS ALIEJŲ
PERKRAUSTOME BALDUS**
Patarnaujame gerai ir pigiai

STASYS FABIJONAS
2146 SO. HOYNE AVE.
Tel. Virginia 7-7097

PLATINKITE "DRAUGĄ"

Spaudos 500 metų jubilėjus

DR. A. JUŠKA, Chicago, Ill.

Pasaulio akys šiais metais y-
ra nukreiptos į Mainzo miestą,
Vokietijoje. Jis stovi dviejų u-
pių, Rheino ir Main, sankryžoje.
Vokietijos patriotizmo cen-
tras, jos tikrasis simbolis, jau
Niebelungų giesmėje apdainuo-
tas, šimtais legendų bei padavi-
mų pridengtas, yra gražusis
Rheinas, prasidėjęs Šveicarijos
kalnuose, užsibaigęs gi Šiaurės
jūroje. Senas Mainz miestas,
šeštam amžiuje jau buvo ap-
krikštytas, aštuntame amžiuje
šventas Bonifacas ten įsteigė ar-
kivyskupiją, ilgas metus čia gy-
veno visos Vokietijos primatas
arkivyskupas, šandiegi iš 158-
971 jo gyventojų 3/4 sudaro ka-
talikai.

Spaudos išradėjas

Šiame mieste 1398 metais ir
yra gimęs garsusis spaudos iš-
radėjas Jonas Gutenbergas. Jo
tėvas buvo Mainzo miesto mo-
kesčių rinkėjas, motina gi buvo
kilusi iš turtingos ir senos šei-
mos. Jos atminimą Jonas pa-
gerbdamas pasisavino motinos
pirmąją pavardę. Trūksta
mums tolimesnių Gutenberg'o
biografijos žinių. Išradėjas ne-
priklo net jokio autentiško por-
treto, jo paveikslai, kurie ran-
dami medaliuose, statulose, yra
paskirų menininkų plačios vaiz-
duotės kūriniai. Gyvenimo pa-
baigoje jis gavo pensiją iš
Mainzo arkivyskupo, ja tesinau-
dojo tik kelerius metus. Guten-
berg'as mirė 1468 metais ir tiki-
ma, kad jis yra palaidotas
Mainzo švento Francišiaus baž-
nyčios pogrindyje.

Pirmoji knygų spausdinimo bendrovė

Prieš Joną Gutenberg'ą vidur-
amžių vienuoliai knygas ranka
perraišinėdavo. Sunkus darbas,
brangus popierius, jas tad tegan-
lėjo mažai kas įsigyti. J. Gu-
tenberg'as, A. Dritzelnas, bro-
liai Andrius ir Antanas. Heil-
mann'ai sudarė 1438 metais su-
tarti, pagal kurią jie įsteigė
bendrovę knygų spausdinimui.
Jie tikėjosi surasti tokius spaus-
dinimo būdus, kurių pagalba
būtų galima atsiekti šių ketu-
rių tikslų: a) pigu spausdinimui
popierių (pergamentas buvo ir
tada brangus ir mažai kam pri-
einamas), b) rašalą, kuris tikty
bet kokiam popieriui ir bet ko-
kiam rftui, c) pačią spaudos
mašiną, d) metale tirpinį, ku-
rio pagalba atmuštos raidės
ir knygoje niekuomet nenubluktų,
iš jos neišnyktų.

Kompanijos tikslas, anų die-
nų akimis žiūrint, buvo nepasie-
kiamas. Idealistai ne tik sva-
jojo, bet ir tvirtai tikėjo, kad
jie turi surasti tikrą spausdini-
mo mašiną ir tuo atskleisti pa-
saulio istorijoje naują puslapį.
Jie dirbo daug ir ilgai. Andrie-
jus Dritzeln'as mirė, kiti du
kompanionai, matyti, pavargo,
o gal net visai to sumanymo at-
sisakė; anų laikų dokumentai
apie juos tyli. Likosi vienas J.
Gutenberg'as. Gera, kad išradė-
jus surado naują prietelį Jono
Fust'o asmenyje, kuris jį fi-
nansavo. Didelė kantrybė ir
milžiniškas darbas privėdė jį
prie nuostabių laimėjimų. Ma-
noma, kad pati pirmoji knyga,
išvydusi saulės šviesą, iš nau-
josios J. Gutenberg'o spaus-
tūvės, yra jau 1451 metų, balan-
džio mėn. 12 dienos datą pa-
žymėta. Ji vadinosi: "Popežiaus
Nikolajaus V atlaikų laiškas".

Pirmas spausdintas šv. Raštas

Tikslią išleidimo datą lotyniš-
ko švento Rašto, kurį J. Guten-
berg'as atspausdino, nustatyti
neįmanoma, čia lengvai gali su-
sidaryti dvejų, trejų metų klai-
da, tačiau visų yra priimta, kad
šis milžiniškas darbas jau buvo
užbaigtas prieš 1456 metus.

Gutenberg'o Biblijos pirmoji
laida susidėjo tik iš 200 egzem-
pliorių. Ji turi 1282 puslapius,
kiekvienas puslapis yra padalin-
tas į dvi skiltis, kiekviena skil-
tis turi 42 eilutes, kai kas dėl-
to ir visą tomą pavadino "42
eilučių Biblija". Bėgo metai po
metai. Europa daug išgyveno il-
gi karai, badas, maras. Ilgą lai-
ką niekas nebežinojo, kurgi yra
bent vienas egzempliorius Gu-
tenberg'o Biblijos pirmos lai-
dos? Ir jau tik aštuonioliktam
šimtmečiui, mirus garsiam di-
plomatu ir politikui kardinolui
Julijui Mazarinui, jo didžioje
bibliotekoje surastas pirmas au-
tentiškas egzempliorius Guten-
berg'o Biblijos pirmos laidos.
Šandiegi jau yra surasti net 45
anos laidos egzemplioriai. Vati-
kano bibliotekoje yra 2, Jungti-
nės Amerikos Valstybėse 13,
Vokietijoje 11, Anglijoje 8, Pran-
cūzijoje 4, Ispanijoje 2, Austri-
joje, Danijoje, Lenkijoje, Portuga-
lijoje, Škotijoje ir Šveicarijoje po
1. Geriausiai išsilaikęs egzem-
pliorius pirmos laidos švento
Rašto dabar yra Kongreso bi-
bliotekoje, Washington, D. C. ir
yra vertas daugiau negu milio-
nų dolerių.

Kuri pirmoji

Istorijoje susirado ir paskirų
asmenų ir tautų, kurie ir ku-
rios pretenduoja į spaudos išra-
dėjo titulą. Tos garbės siekia
šios valstybės - Olandija, Pran-
cūzija, Italija ir Vokietija. Tu-
las istorikas tam tikslui yra ir
ši ketureilį sudaręs:

"Olandija turi knygas, neturi
gi dokumentų,
Prancūzija turi dokumentus,
neturi gi knygų,
Italija neturi nė dokumentų
nė knygų,
Vokietija turi ir knygas ir
dokumentus".

Sovietų Rusija daugelį išradi-
mų savinasi, tačiau negirdėti,
kad ji skelbtųsi beesanti spau-
dos išradėja, gal ir jai pačiai
būtų nepatogu. Juk pirmosios
spausdintos knygos buvo religi-
nio turinio. Tarp pačių vokiečių
mokslininkų nėra pilno sutari-
mo. Kai kurie įrodinėja, kad pir-
mosios Biblijos spausdintos lai-

dos teisės priklauso ne J. Gu-
tenberg'ui, o jo vienamžiui Pet-
rui Schoefferiui, bet jų argumen-
tai silpnoki, nepakankami.

Jubilėjus

Jungtinės Amerikos Valsty-
bės tam didžiam jubilėjui pami-
ninėti yra sudariusios iš visuo-
menės, įvairių tikybų atstovų
komitetą šventei ruošti. Kon-
greso biblioteka Washington,
D. C., surengė seniausių švento
Rašto egzempliorių, kurių net
iki 2,000 priskaitoma, parodą.
Šio krašto Pašto Valdyba išlei-
do šiam įvykiui prisiminti spe-
cialius pašto ženklelius. Ameri-
kos katalikų vyskupaui paskelbė
specialią švento Rašto savaitę.
Girdėti, kad pati Vokietija tą
jubilėjų yra pasirengusi ypa-
tingu būdu atžymėti.

Ir visa tai daroma anam pa-
prastam, paslaptingo Rheino
krantų, gyventojui, Mainzo
miesto garbės piliečiui, Jonui
Gutenbergui pagerbti. O anas,

gyvendamas juk daug kovojo,
už skolos ne kartą į teismą buvo
traukiamas ir ar jis galėjo tikė-
tis, kad po penkių šimtų metų
tik vienas jo knygos spausdinti-
tas egzempliorius kainuos dau-
giau negu milijonas dolerių. Jis
apie tokią garbę niekada nesva-
jojo, iki mirties išbuvo kuklus
ir mirė kaipo švento Pranciš-
kaus Trečiojo Ordino narys.

TADO BALCIUNO PRECIZISKAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

2156 W. 23rd St.; YA. 7-0841

Laikrodžiai elektroniskai patikrina-
mi ir atnaujinami. Atstovybės viose
Chicago Lietuvių kolonijose. Darbo
val.: 6-8 val. vak. Šeštadieniais nuo
10-8 val. vakaro.

SOPHIE BARCUS

15 WGES stoties -- Licaga 1590
PIRMAD. Iki PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte

SESTAD. 9:30 iki 9:30 val. ryte
LIETUVISKOS VAKARUSKOS
iš tos pat stoties PRMADIENIO
vakaro nuo 7 iki 8 val.

RADIO PROGRAMA

7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, ILL. HENLOCK 4-2418

Kokia turi būti novelė

Harold Gardiner, S. J., lite-
ratūros skyriaus redaktorius
prie žurnalo "America", rašo
knygą "Norms for the Novel";
veikale nurodys dėsnius, pagal
kuriuos turi būti vertinama be-
letristinė literatūra.

Kiekvienas privalo taupyti
geresnei atečiai.

Kad rūpesčiai ateitimi būtų
mažesni, reikia taupyti
saugioje įstaigoje.

Taupykite Standard Federal
Savings & Loan Association
— saugiausioje taupymo
įstaigoje.

Turtas — \$30,000,000.00

Atsargos Fondas — \$3,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, Prezidentas

Ištaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 vrl. po pietų.
Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro.
Prečiadieniais visai neatidaro.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

ALBERT'S numuša baldų kainas!

Žmonės pasakoja, jog buvo laikai kada už dolerį galima buvo
pirkti daug daugiau kaip šiandien! Todėl mums tikrai malonu pa-
aukoti šiuos baldus, kurių kainas neįmanoma padvigubinti, šiomis
kainomis, kurios buvo "anais gerais laikais". Užėkite šiandien pat
ir įsitikinsite!

Ablejų kainos po \$38.00
Nereikia įmokėti!

LIETUVIS STANLEY RIMKUS, VEDEJAS

Albert's FURNITURE & APPLIANCES

2318 ROOSEVELT ROAD

Atdara kasdien 9 iki 6, pirmad. ir ketv. vak. Sekmadienį 11 r. iki 5

JAU ATIDARYTA LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI!

53-ČIŲJŲ METŲ MODELIO SALONO BALDAI; KILIMAI;
miegamųjų ir valgomųjų kambarių baldai; virtuvės stalai;
virinimui ir apšildymui pečiai; šaldytuvai; moderniškos skalbi-
mo mašinos; stalo lempos; rašomi stalai; knygoms spintos;
rašomosios mašinėlės.

Lietuvių Prekybos Namų Valdyba ir vedėjas JUSTAS LIEPONIS
kviečia visus lietuvius aplankyti šią naują įmonę ir įsitikinti
prekių kokybę, bei ypatingai žemomis kainomis. Viskas leng-
vais išmokėjimais.

ĮMONE ATIDARYTA:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 9:30 vakaro,
kitomis dienomis iki 6 val. vakaro; sekmadieniais nuo 11 val.
ryto iki 5 valandos po pietų.

FURNITURE CENTER, INC.

3224 So. Halsted St.

VI 2-4226

SIUVAMŲ MAŠINŲ KRAUTUVĖ ARCHER SEWING CENTER

4170 SOUTH ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILL.

TEL. BISHOP 7-1045

parduoda, taiso bei keičia visu rūšių SIUVAMAS MAŠI-
NAS ir RASOMASIAS MASINELES. Didelis pasirinkimas
senų ir naujų. Paimam ir pristatom. Vykstame į provinci-
ją iki 100 mylių už Chicago demonstravimui. Geros išsi-
mokėjimo sąlygos — tik 10% įmokant. Skambinkite
Bishop 7-1045 arba atsilankykite asmeniškai.

SEGHEZZI TRAVEL BUREAU

2451 So. Oakley Ave. CHICAGO 8, ILL. Tel. Yards 7-3278 ir 79

KELIONES:

LEKTUVAIS, GELEZINKE-
LIAIS, AUTOBUSAIS,
LAIVAIS

Parūpiname bilietus, viešbučius ir sutvarkome visus su kelione susijusius
dalykus. TURIME LIETUVIŲ SKYRIŲ. Pildome atvežtus. Keliones
planuojame iš anksto kitiems metams. Anksčiau užsakyti bilietus kaip
lektuvais taip ir laivais, tai būsite tikri, kad tikrai gausite vietus. Pirkti
bilietus jau nus nemokėsite brangiau, ir švengsite laiko sutruk-
dymo, nes nereikės lankytis nei į geležinkelio stotį ar aerodromą, nei
visa tai apžiūrėti vienoje vietoje — PAS MŪS.

"Mes Radome Geriausią Vietą TAUPYMU!"

TAIP SAKO suvirš 10,000
taupytojų, kurie pasirinko
District Savings bendrovę...
Kur kiekviena sąskaita yra
apdrausta iki \$10,000.00. ir
kur sutaupos neša aukštą
naudą.

**District Savings
and Loan Association**
3236 S. Halsted St. Chicago 8

One World Insurance Agency

VIENTELĖ LIETUVISKA ISTAIGA SOUTH SIDEJE,
KURI PATARNĖJA VISOKIŲ RŪŠIŲ APDRAUDSIS!
Mes atstovaujame atsakingas apdraudas kompanijas, todėl kiekvi-
nus mūsų klientus visados apsaugotas, jei kam įvyksta kokia nelaimė.
FIRE—AUTOMOBILE—LIABILITIES—PREVENTION
IR ACCIDENTS.
6322 SOUTH WESTERN AVE. Tel. Prospect 6-5162
Agentūra yra CHAS. F. KAL priežiūroje

Taupykite per Paštą!

Užtikrinta Apsauga ir Priėde Geras Pelnas!

Nauji taupytojai yra mielai nori priimami. Dividentai kas pusę metų! Daug patar-
navimų įskaitant paskolos namų pirkimui; žema kaina — skubus patarnavimas —
ilgi išsimokėjimai.

CITIZEN'S FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1542 Halsted Street

Chicago Heights, Illinois

ZEMAITIJOJE VESTUVES

1863 m. Žemaitijoje, visi pakviestieji į vestuves turėdavo atsinešti savo degtinę ir savus užkandžius žemaičiai, norėdami atrodyti turtingesniais, valgius gaminosi kuo geriausiai ir kuo brangiausiai ir daug. Susėdę prie vestuvių stalo, vaišindavosi savo atsigabentom gėrybėmis. Kiekvienas svečias kviesdavo savo kaimynus paragauti jo atsineštųjų gėrybių: "Paragauk mano!" Vėliau tas kaimynas kviesdavo paragauti jo valgių pirmąjį. Tokiu būdu susidarydavo bendras stalas.

Naktį po dvylikai valandai piršlys patiesdavo ant stalo baltą patiesdėlį ir nuimdavo viską nuo stalo. Padėdavo ant stalo pjedestalą (paaukštintimą), ant jo uždėdavo lėkštę ir į ją pripildavo spirito ir uždegdavo. Greta to padėdavo ir tuščią lėkštę. Tas viskas buvo ženklas svečiams pradėti mesti aukas jauniems. Įsilinksminę svečiai sumesdavo jauniems daug pinigų. Ir vėl svečiai pradėdavo gerti ir linksminėtis.

Pasakojo: A. V. Telšiu žemaitis, 1952. 8.9.
Užrašė J. B. ...

Suaugusių švietimas

Pittsburghe turi gero pasisekimo augstieji kursai suaugusiems. Sudarytas specialus suaugusių švietimo institutas, kuriam vadovauja kun. C. Hensler. Dėstytojai daugiausiai pakviesti iš universiteto. Dėstoma 20 įvairių dalykų, kaip psichologija, sociologija, literatūra, teisė, teologija, darbo problemos, filosofija.

Psichiatrija ir religija

Psichiatrijos specialistas dr. A. A. S. Church viename susirinkime Detroite pareiškė, kad religija labai padeda psichiatrijai, išskeldama žmogaus kilnumą. "Nėra kitos jėgos, kaip religija, kuri iš žmogaus padaro kaitą daugiau, kaip gyvulį", — tvirtina dr. Church. Pagal jį, Bažnyčia padeda psichiatrijai, palaikydama šeimą ir ugdydama meilę tarp jos narių.

Moksleivių konkursas

Nacionalinė Katalikų Kaimo Gyvenimo Konferencija paskelbė konkursą Illinois, Indianos, Michigan, Ohio, Wisconsin valstybių mokiniams. Konkurse turi pasirodyti su savo rašiniiais maždaug 1,500 žodžių ilgio. Premijoms skiriama \$1,000. Ši suma gauta iš Sears-Roebuck fondo. Konkurse dalyvauja apie 500 augštesnių mokyklų ir 50 kolegijų.

Rašytojai apie šventuosius

Jau išėjo iš spaudos kolektyvinis veikalas "Saints for Now", redaguotas rašytojos, buvusios Kongreso atstovės Clare Boothe Luce. Siame veikalė dalyvauja katalikai ir nekatalikai rašytojai: A. Noyes, K. Norris, E. Waugh, R. West, G. Lamb, Wh. Chambers, E. Watkin, M. Madeleva, P. Gallico, V. Sheean, R. Farren, B. Ward, J. Farrow, K. O'Brien, D. B. W. Lewis, Th. Merton, Br. Marshall, K. Stern ir kt.

Filipinų kino aktoriai

Į sutartis su filmų aktoriais Filipinuose įeina į paprotį įrašyti nuostata: filmų gamybos bendrovei paliekama teisė nuo sutarties atsisakyti, jeigu aktorė(-rius) įveliamas į kokius viešus skandalus ar dėl savo elgesio netenka gero vardo, kas galėtų atsiliepti ir į gėrą vardą pačios filmų gamybos bendrovės.

Tai vienas iš būdų, kuriais pareiškiamas krašto pasipiktnimas prieš filmų žvaigždžių nusikaltimus moralei.

Universiteto sukaktis

Lavalio universitetas Quebec, švėsdamas savo šimtmetinę sukaktį, susilaukė ne tik UNESCO atstovų, bet išskilmėse dalyvavo ir asmenys iš 22 užsienio valstybių atstovybių.

Socialinis Institutas

Malagos (Ispanija) vyskupas A. Herrera Oria ruošiasi vykdyti Kuba, Venecuela, Kolumbija ir JAV, stengdamasis pakelti susidomėjimą jo įsteigtuoju Kunigų Socialiniu Institutu.

Auksinis jubilėjus

JAV leidžiamas žurnalas "The Catholic Mind" šiemet švenčia 50 metų sukaktį. Savo auksinio jubilėjaus proga planuoja išleisti rinkinį geriausių per tą laikotarpį žurnale tilpusių raštų.

Gailėstingųjų sese.ų laikraštis

Bostone pradėtas leisti žurnalas "The Catholic Nurse". Jo spausdinama apie 20,000 egzempliorių.

Europą stengiantis suprasti

Filosofas C. Dawson parašė naują veikalą "Understanding Europe", kuriame pabrėžia, kad Europos krizės šaknys yra dvasinėse negalėse.

Auga spauda

Per porą paskutiniųjų metų JAV-se pradėjo eiti aštuoni nauji katalikų laikraščiai. Naujausias iš jų "Texas Catholic". Jo redaktoriui pakviestas O'Neill, buvęs redaktorius laikraščio "Monitor", leidžiamo San Francisco mieste.

Meno ir literatūros žurnalas

Naujai persitvarkė JAV leidžiamas "Journal of Arts and Letters". Naujojo redaktoriui pakviestas Riley Hughes, literatūros kritikas ir anglų kalbos bei literatūros profesorius Georgetowno (jėzuitų) universitete.

Meksika prieš lėraščius

Meksikoje iš jaunų žmonių sudarytas centras kovai su neraštingumu kresce. Numatoma kasmet išmokyti rašto po tris milijonus asmenų.

Darbo žmonių teisės

Italijoje išleistas darbo žmonių kodeksas, pavadintas "Schemi di un codice cristiano del lavoro". Jį paruošė prel. S. Zuppi, pasinaudodamas popiežių enciklikomis. Veikale iškeliamos darbo žmonių teisės.

Augstasis moksias Indijoje

Šiuo metu Indijoje veikia 42 katalikų kolegijos. Be šių — naujai įsisteigia dar trys. Jose vien nekatalikų jaunimo mokosi 16,000.

Vokiečių literatūros istorija

C. Bertelsmanno leidykla neseniai pasirodė su nauju veikalu "Geschichte der deutschen Literatur", 781 pusl.

Televizijos centras

Faryžiuje sudarytas tarptautinis katalikų televizijos centras, kurs padės plėsti religinės televizijos programoms, leis savaitinį biuletenį ir trimėnesinį žurnalą, televizijos klausimais ir palaikys ryšį su tarptautine katalikų filmų įstaiga.

SPECIALĖS ĮKURTUVIŲ VALANDOS

Trečiadienį, SPALIO 1 d.
9 val. ryto iki 8 val. vakaro
Ketvirtadienį, SPALIO 2 d.
9 val. ryto iki 8 val. vakaro
Penktadienį, SPALIO 3 d.
9 val. ryto iki 8 val. vakaro
Šeštadienį, SPALIO 4 d.
9 val. ryto iki 5 val. vakaro

DISTRICT SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Jau Persikėlė i Savo Puošnius Moderniškus

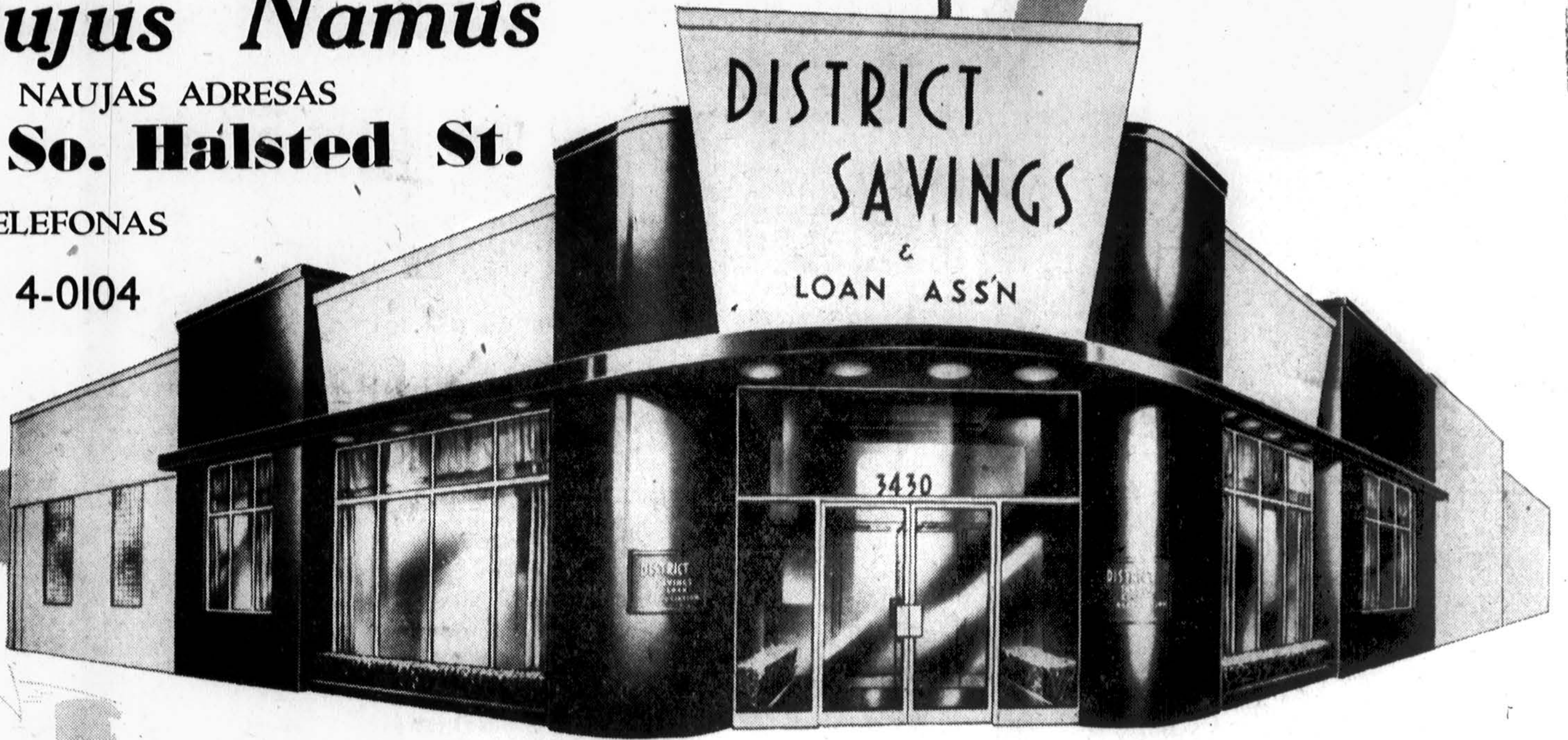
Naujus Namus

NAUJAS ADRESAS

3430 So. Halsted St.

NAUJAS TELEFONAS

CLiffside 4-0104

DISTRICT SAVINGS B-VĖS DIREKCIJA ir VALDYBA

Nuoširdžiai Kviečia Jus

— I —

Iškilmingas Įkurtuves
SPALIO-OCT.
1-2-3-4

Specialės Įkurtuvių Dovanos Visiems!

Joseph M. Mozerio, District Savings vedėjo, PAKVIETIMAS

DISTRICT SAVINGS yra bene pati seniausia lietuvių finansinė įstaiga Amerikoje. Ji įsteigta 1897 metais. Per eilę metų jai teko įvairiais atvejais pionieriaus rolę lošti.

Toje pionieravimo dvasioje dabar, po 55 metų ištikimos tarnybos, District Savings bendrovė yra pirmutinė lietuvių įstaiga, kuri pasistatė tokio dydžio specialiai finansiniam biznui pritaikytus moderniškus ir puošnius rūmus.

Naujose patalpose galėsim keleropai daugiau kostiumerių kuo puikiau aptarnauti.

Bet pirm negu pastoviai apsigyvensime naujoje vietoje, reikia naujus namus gerai „apšildyti“ — tinkamas įkurtuves surengti.

Tokios iškilmingos įkurtuvės įvyks pirmomis keturiomis spalio mėnesio dienomis — pirmą, antrą, trečią ir ketvirtą. Žinau, kad visi mūsų kostiumeriai (o jų turime apie dešimtį tūkstančių), mūsų kaimynai, mūsų draugai ir mūsų prieštaliai priims šį pakvietimą ir atsilankys į įkurtuves.

Ne tik galėsite gražiai pasisvečiuoti, mūsų rūmus apžiūrėti, bet dar ir namo įkurtuvių dovanele pasivežti.

Zinoma, jeigu įkurtuvių proga norėsite atsidaryti taupymo sąskaitą, tai mūsų didelis šabas (visi lietuviai) mielai jus aptarnaus, ir dar dovaną suteiks.

LAUKSIME VISŲ...

Joseph M. Mozeris

P. S. Atsivežkite ir vaikučius, nes turėsime dovanėlių ir jiems!

LINKSMIAU

Patogumai...

Maskvos propagandistas kalba:

— Užbaigus penkmečio planą kiekvienas iš jūsų turės namus su darželiu.

Užbaigus septynmečio planą, kiekvienas turės po lėktuvą.

— O kam jums lėktuvas?

— Kaip tai kam? Ot, sakysim, jums reikia medžiagos balniniams. Maskvoj jūs neivienoj parduotuvėj nesurandate, bet skaitote laikraštį, kad turi Archangelsko kooperatyvas. Jūs sėdate į lėktuvą ir tą pačią dieną stojate į eilę Archangelske. O jeigu ir ten medžiagos pritrūktų pirma, negu jūsų eilė ateitų, vėl į lėktuvą ir — į Odesą, ir ten stojate į eilę. Tik pagalvokite! Koks patogumas! Koks gyvenimo palengvinimas ir supaprastinimas!

Tapybos akademijoje

Duesseldorf akademijos auklėtinis nupiešė paveikslą. Jį apžvalgė draugas apžiūrėjo ir paklausė:

— Ką paveikslas vaizduoja?

— Mensch, žmogau! Kas per kiausimas? Juk tai tigro kova su gyvate.

— O, je. Dabar matau. Tik pasakyk man — kuris tigras, kuri gyvatė.

Žvejys

— Kas yra geriausias žvejys?

— Stalinas, nes jis ant tuščio kabliuko pagauna pačias stambiausias žuvis.

Modrūs vaikai

— Tėveli, ar geras policininkas nuėjęs į dangų tampa angelu sargu?

Pagaliau sužinojo...

— Daugeli metų nežinojau, kur mano vyras sėdi vakarais. Tik prieš porą dienų išaiškinau visą tiesą.

— Ir ką sužinojote?

— Sugrįžau anksčiau, negu paprastai, ir įsitikinau, kad jis drybso namuose, ir viskas.

Pasoga

— Veskite jūs mano dukterį. Pasogos gausite tiek tūkstančių, kiek jai metų.

— Tai kiek aš turėčiau gauti?

— Keturiadesimts aštuonis tūkstančius.

— O, ačiū. Truputį perdidelė pasoga...

Ar ne tas pats?

— Pone teisėjau, aš nebuvau girtas. Aš buvau tik neblaivus.

— Gerai. Todėl jums priteisiu ne 14 dienų kalėjimo, o dvi savaites.

Žemaičių humoras

Einu pavakariais. Žiūriu — miškas, nemiškas... Ogi arčiau priėjęs žiūriu — didžiausias kalnas stovi augščiau dangaus. Aš netikiu savo akimis — kad Lietuvoj tokių kalnų visai nebūvo. Pratrėniau akis, ogi žiūriu — namas stovi. Priėinu arčiau, ogi žiūriu — kad ne namas, bet šūnbūdis. Priėinu dar arčiau, dar kartą prastrėniau akis ir žiūriu — ne šūnbūdis, bet kupstas. 1952. 8. 9. užrašė J. Būga

Gabi...

Mano duktė tik pirmus metus studijuoja mediciną, o jau turi daugiau asistentų, kaip bet kuris profesorius...

Šeimos žmogus

— Ką jūs paprastai veikiate sekmadieniais?

— O, sekmadieniais paprastai skiriu šeimai: miegu visą dieną namie.

Autografas

Anatolis France įbėgo į knygyną ir paprašė vieno egzemplioriaus savo paskutiniosios knygos.

— Tik įsivaizduokite, — kalbėjo jis, — gavau laišką, kur prašo autografo. Parašė toks jaunas žmogus ir taip jaudinantis būdu, kad turėjau jam keletą žodžių atsakyti.

Paėmė knygą ir susimąstė — ką rašyti. Po valandėlės įtėpė keletą žodžių:

— Ponui X, atsiminimui tu malonių valandų, kurias turėjome, kai susipažinsime.

Su pagarba

— Koks septintasis įsakymas?

— Prašau nevogti, ponas mokytojaus.

— Ką čia sapaloji. Juk įsakys tiesus — "Neovok".

— Taip, bet taip tiesiai nepri-tinka sakyti mokytojui.

Jis maino...

Okupuotame krašte rusų kari-ninkas važiuoja miegamuoju vagonu. Nusimauna savo batus ir visas kambarėlis prisipildo nemalonių kvapų nuo nešvarių kojinių.

— Pilieti kapitone, — kreipiasi į jį vienas bendrakeleivis, — ar jūs niekada nemainote kojinių?

— Koniečno — atsiliepia tas.

— Aš mainau, bet tik į cukrų.

Skirtumas

— Ar žinai skirtumą tarp meilės ir kriminalinių romanų? — Visai paprastai. Meilės romanuose ji pati nusizudo, o kriminaliniuose ji jį nužudo.

Ventiliatorius

Kai svečias pasiskundė restorano kelneriui, kad atneštoji žuvis dvokia, kelneris atsiliepė: — Jūsų teisybė, tuojau atidarysiu ventiliatorių.

TELEVIZIJOS BEI RADIO PARDAVIMAS IR TAISYMAS

DAINA TELEVISION COMPANY

qualified engineers' service

3120 S. Halsted Street - Dinerio 6-6887

PIRKITE TIESIOG NUO

MR. NELSON

— savininko —

St. Casimir Monument Company

3914 West 111th Street

Vienas blokas nuo Kapinių Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Mieste

Telef. CEDARCREST 3-6335

John F. Eudeikis

LAIOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

4605-07 South Hermitage Avenue

TEL. YARDS 7-1741-2 ir BISHOP 7-9481

4330-34 South California Avenue

Telefonas BISHOP 7-9719

AMBULANCE DIENA IR NAKTĮ

ANTHONY B. PETKUS

LAIOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL.

1410 S. 50th AVE. CICERO, ILL.

GRovehill 6-0142

HEmlock 4-2644

TOwnhall 3-2109

LIQDESIO VALANDOJ

Saukite

MAŽEIK & EVANS

LAIOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia

REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta

Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime kopyčių arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Ret-kalb šaukite mus.

Mes turime kopyčias Roselando dalyse ir visose Chicago ir tuojaus patarnaujame.

STEFONAS G. LACHAWICZ

2314 West 23rd PLACE

10756 S. MICHIGAN AVE.

TEL. VIRGINIA 7-6672

PULLMAN 5-1270

PETRAS P. GURSKIS

659 West 18th STREET

TEL. SEeley 3-5711

ALFREDAS VASAITIS-VANCE

1446 South 50th AVE., CICERO, ILL.

TEL. OLYmpic 2-1003

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET

710 W. 18th STREET

Telephone Yards 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE.

TEL. COmmodore 4-2223

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE.

TEL. YARDS 7-3401

JURGIS F. RUOMIN

3319 S. LITUANICA AVE.

TEL. YARDS 7-1138-1139

JULIUS LIULEVICIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

TEL. LAfayette 3-3572

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 WEST 46th STREET

TEL. YARDS 7-0781

Nation-Wide

U.S. ROYAL

Trade-in SALE!

U.S. ROYAL Air Ride

LIST PRICE \$23.25

NOW \$16.75

PLUS TAX EXCHANGE SIZE 6.70/15

Now Millions More Can Own Them — at the Biggest Savings in Years!

- The original, genuine Air Ride tires that
- go on America's finest new cars!
 - have never been duplicated!
 - absorb the road in silence at any speed!
 - cushion all road shock and vibration!
 - run much cooler — last much longer!
 - improve steering and control of any car!
 - give safety, mileage beyond previous standards!

SIZE	LIST PRICE	NOW*
5.90/15	19.80	14.25
6.40/15	22.15	15.95
6.70/15	23.25	16.75
7.10/15	25.75	18.50
7.60/15	28.20	19.95
8.00/15	30.90	21.95
8.20/15	32.30	23.05

*plus tax exchange

EXCLUSIVE FEATURES AVAILABLE **NOWHERE ELSE!**

America's Finest Regular Pressure Tire

U.S. ROYAL De Luxe

Longest tire mileage in its class!

LIST PRICE \$20.10

NOW \$14.95

PLUS TAX EXCHANGE SIZE 6.50/16

SIZE 6.50/16 (LIST PRICE \$24.80, NOW \$18.75, plus tax exchange)

Famous brake-action tread — 4-way silt protection — safety-bonded cords!

Sensational New Safety Tire by U.S. ROYAL

U.S. Centipede Grip

Never such performance at such a price!

LIST PRICE \$14.60

NOW \$11.95

PLUS TAX EXCHANGE SIZE 6.50/16

The only tire in its field introduced in 1952! Stopping power, mileage economy, tire beauty, above all former popular-price standards!

ACT NOW — LIMITED TIME ONLY! LONG EASY CREDIT TERMS!

SERLIN TIRE CO.

1400 SOUTH MICHIGAN

TEL. WEBSTER 9-2122

Motery GYVENIMAS

No. 31

Motery kongresą prisimenant

1907 m. rugsėjo 23 d. įvyko pirmasis Lietuvos moterų suvažiavimas Kaune. Tad šiandien nuo to istorinio įvykio sukanka 45 metai.

Organizuoto lietuvių moterų veikimo pionierius yra a. a. prelatas Povilas Januševičius, miręs Lietuvoje antrajai bolševikų okupacijai ten prasidėjus.

Po to suvažiavimo greit įsikūrė Liet. Katalikių Moterų Draugija ir moterims skirtas laikraštis "Lietuvaitė". Ir tuo du svarbūs darbai priklauso prelatui Januševičiui iniciatyvai.

1933 m. minint Liet. Kat. Moterų Draugijos 25 metų amžiaus sukaktį, pats prelatas tada taip rašė:

"Sunki buvo pradžia; graži — praėjusio amžiaus įvykiai, atsitikimai; svari — dabartis. L. K. Moterų Dr-ja gimė sunkiausiais mūsų tėvynės laikais: įkūrė ją Dievo Apvaizdos malonė Bažnyčios ir Tėvynės labui. L. K. Moterų Dr-ja pradėjo veikti be žmonių ir pinigų su didžiausiu priešų aparatu. Reikia stebėtis jos drąsa ir pažanga: jos nuopelnai ne vien Lietuvos moterų, bet ir tautos atžvilgiu — milžiniški. Savu laiku įvertins ir ne ką kitą pasakys — istorija...

"Nėra pasekmės be priežasties. Akmenėlis stovės, nejudės, jei kas jo nepajudins ir nepastums. Rūmai savaime nedysta: jie reikia statyti. Vienybė, galybė, susivienijimas — ir auge tam tikrais veiksniais. L. K. Moterų Dr-ja — sun kiu gyvenimo sąlygų padarė. Daug buvo priežasčių, kurios versta vertė Lietuvos moteris žadinti organizuoti. Visas mi nėti būtų pernelyg. Užteks, na minėsiu viena kita — Jubiliejui...

"Anais laikais buvo darbo daug, o darbininkų — mažai. Visur matyti dirvonų dirvonai, o atatinamo darbo, veikimo — nebuvo... Tuomet, 25 metai atgal, mūsų krašte isiuose ve kė svetimi, o mūsų krašte sėdėjo sau ramiai ir žiūrėjo. Reikėjo tad ieškoti darbininkų... Tai viena. Antra, visame mūsų kra šte išsivyravusi buvo netikusi nuomonė, kad katalikai lietu viai nemoka ir nesureba dirbti, veikti... kad tam kalta Kata likiu Bažnyčia... Reikėjo tas skaudus ir nepamatuos užme tinėjimas, šmeižtas pašalinti, sugrąžinti... Pradėta nuo mote ru, kurių širdis jautresnė...

"Be to, anais atgimimo ir susivienijimo laikais svetur mote rų pradėjo organizuoti. — jos darė susirinkimus, svarstė įvairius gyvenimo klausimus — nas mus — viešatavo tvla! Kodėl? Nežinia. Tuo tarpu juk ir Lietuvos moteris — žmonės, juk ir jos galėtų organizuoti, keltis, veikti ir t.t., juk jų daugiau mūsų krašte, negu vė ru — joms susivienijimas, kokia tai būtų įdėta mūsų tėvynės, Lietuvos labui!... Tie ir kiti samprotavimai padavė minti — mairinti organizuoti Lietuvos moteris, katalikas — Dievo gar bei. Bažnyčios labui ir Tėvynės naudai Kas sumanėta, tas buvo ir padaryta. Klūnė buvo daryti pradžia darbas šio vargais, negalais, bet, matyt, Dievo Apvaizdos norėta, kad L. K. Moterų Dr-ja veiktu ir ties tu ne vien Lietuvos Nenriklausombei, bet ir jos ateičiai ke lius".

Šiame mėsos pakuje svaras jautienos mėsos duoda daugiau siai naudos. Pietvakariuose jis dažnas svečias ant stalo, bet ir kitur gali pajavinti valgių sąrašą.

Geltona kukurūzų (corn) pluta, sūriu dar labiau paausinta, lyg ir sugeria visų mėsos sudėty prieskonių kvapą.

Mėsos apkepimas margarine įdomus tuo, kad teikia maistui labai gražią spalvą. Atmintina taipgi, kad margarinas turin gausu vitamino A, kuris labai reikalingas vaikams ir suaugusiems.

Sudėtis

Imti: 2/3 stikl. geltonų kukurūzų (corn) košės, 2 stikl. verdančio vandens, 2 šaukštai margarino, smulkiai sukapotą svogūną, svarą jautienos (ground) mėsos, mažą dėžutę tomatų košės (paste), 1/4 stikl. kimštų pjaustytų alyvų, 1/2 stikl. pjaustytų prinokusių alyvų, 1/4 stikl. sukapotų žalių pipirų, arbat. šaukšt. chili miltelių, 1/4 stikl. jautienos bulionų, 1/2 No. 2 dežutės kukurūzų grūdų, žiupsnį anglišių pipirų, 1/2 stikl. tarkuoto sūrio, druskos ir paprikos pagal skonį.

Gaminimas

Kukurūzų košę maišyti į verdantį vandenį; kai sutirštės, nuimti nuo ugnies. Storoje keptuvėje su margarinu parudinti svogūnus, sudėti maltą jautieną mėsą ir maišant kepti tol, kol mėsa nebus raudona. Po to sudėti tomatų košę, alyvas, žalius pipirus, chili miltelius, bulioną, kukurūzus, pipirus ir druską. Viską gerai sumaišyti.

Negiliai keptuvė (ar individualias keptuvėles) gerai ištep ti margarinu ir dugną iškloti kukurūzų koše, dar jos kiek pa liekant ant viršaus uždėti. Su dėti mėsos — daržovių mišinį, ant kraštų (ar ant viso viršaus) sudėti likusią kukurūzų košę, apibarstyti sūriu, negailė ti užžerti paprikos ir kepti 350 laipsnių orkaitėje vieną valan dą. Valgyti labai karšta. Pupe lės ar tomatai labai tinka prie du.

Kiaušiniai tomatuose

Imti: 4 tomatų, 6 kietai vir tus ir smulkiai sukapotus kiau šinius, po 1/4 arb. šaukštuko sausos muštardos ir pipirų, po 1 arb. šaukštuką druskos, su kapotą svogūną, act. Worcester shire padažą, kelis lašus tabas co, 1/3 stiklinės majonezo, ke

priespaudos XX-tam šimtme tyje plunksną valdančių lietu viačių buvo negausu. a. a. pre latas rašė straipsnius mote rims pasirašydamas įvairiomis moteriškomis slapyvardžiais. Iš lietuvių inteligentės, jis reikalavo pažinti savo tikėjimo pagrindus, gerai žinoti savo krašto praeitį, jo geografiją ir būti tinkamai paruošta motinos ir šeiminių pareigoms.

Šeimos naštos didėja

Amerikos namų ūkio draugi jos suvažiavime buvo pabrėž ta, kad šeimos ekonominiai iš pareigojimai yra tiek padidėję, kad be valstybės pagalbos jie greit būsia nepakeliami.

Svarbiausia to reiškinio prie žastis yra daugelio tėvų noras palaikyti savo vaikus mokyklo se ilgiau, negu pirmiau yra buvę, ir palinkimas parūpinti sau daugiau gyvenimo patogumų (reikmenų ir patarnavi mų), kurių teikia išmisinga JAV pramonė. Jeigu šeimos ir taupo ligai, senatvei, nedarbui ar šeimos maitintojo mirties atvejui, tai visgi vis daugiau atsiranda šeimų, kurioms rei kalinga valstybės pagalba dar bo netekus ar nedarbingiems seniems šeimos nariams išlai kyti.

Pastebėta, kad vedę vaikai siekia ekonominės nepriklausomybės nuo tėvų, o vaikus iš auginę tėvai — nuo vaikų. Tai liudija toks faktas: 95 proc. vedusių, turinčių daugiau kaip 65 metus, turi savo atskirą na mų ūkį, o tik 5 proc. gyvena su giminėmis. Nevedusieji daugumoje kuria savo atskirą na mų ūkį — šalinasi nuo bendro gyvenimo su giminėmis (tėvais ar vedusiais broliais bei sese rimis).

ETIKETAS

Sveikdinimas

"Kas, anglo-saksų papročiu, paduoda pirmas ranką supažin dinant? Vyras ar moteris?"

Tiktai moteris. Anglų-saksų pasaulyje tos taisyklės laikoma si daug griežčiau, negu kur kitur.

Kvietimai vestuvėm

"Ruošiuosi tekėti. Amerikoje aš pati neturiu nė tėvų, nė brolių. Mano sužadėtinis turi brolių su šeima, o aš — jaunesnį seserį su šeima. Paprastai kvie timus vestuvėms siunčia mer gaitės tėvai. Kas tai turėtų pa daryti šiuo atveju: mano se sers, jo brolis ar mudu patys?"

Kadangi judu jau visai pilna mečiai, galėtumėt ir patys sve čius pasikviesti, bet jei tai su tikty padaryti jūsų sesers ar jo brolio šeima, būtų patogiau ir šeimyniškiau.

Vyrai ir kaliošai

"Ar mandagu, kad vyras už mautų moteriai kaliošus?"

Gal ir mandagu, bet nepato gu. Jei moteris dėl kurių nors rimtų priežasčių nėra to pa tarnavimo būtinai reikalinga, tai ir neturėtų juo naudotis. Jeigu jau jis būtinai reikalin gas, tai tegul naudojasi vyro, brolio, sūnaus ar kito artimo asmens patarnavimu. Svetimi vyrai tų patarnavimų turėtų vengti.

Motinos sąžinės sąskaita

1. Ar aš esu krikščionė moti na, ar tik šiaip sau motina?
2. Ar priklausan Krikščionių Motinų Broliai?
3. Ar bendradarbiauju su mo kyklos seserimis mokytojoms savo vaikų auklėjime?
4. Ar nesuverčiu visą kaltę seserimis mokytojoms, jei kas negero atsitinka su mano vai ku mokykloje?
5. Ar vaikų baudymas nėra tik mano pykčio nesusvaldy mas?
6. Ar galiu pasakyti savo vai kams: nesakyk nieko, ko tavo motina nepasakytų?
7. Ar daugiau kalbu apie žmo nių blogas ar geras ypatybes?
8. Ar pagiriu geras darbus?
9. Ar gera nuotaika pradėdu dieną, kad geru ūpu nuteikčiau savo artimuosius?
10. Ar prie vakarienės stalo pasakoju bloguosius ar geruo sius dienos įvykius?
11. Ar esu kantri negaluo da ma?
12. Ar primenu šeimai, kad džiaugsmas ir vargas su Die vu dalintysi?
13. Ar pagalvoju, kad pasau lis yra toks, kokios yra moti nos, ir mano namai yra tokie, kokia aš esu?

Pervertinta ir nuvertinta meilė

JUOZAS GOBIS

Dr. David Mace, neseniai at - vykęs iš Anglijos į Ameriką ir profesorijaus Drew universi tete Madisone, N. J., sukle šensacija — paskelbė, kad ameri kiečių santuokos bemaž visos subirėsiančios, nes čia jos su daromos iš meilės, o meilė ne turinti nieko bendra su santuo ka ir neišlaikanti šeiminių gy venimo bandymų.

Savo tezę dr. D. Mace grin džia tuo, kad praėjusiais am žiais žmonės tuokdavosi ne iš meilės, bet tam, kad turėtų šei mą ir vaikų. Tėvai pirsdavo sa vo vaikams žmonas ir vyrus ir jų supirštos poros dažniausiai gyvendavo laimingai. Vyras duodavo savo žmonai globą ir išlaikymą, o žmona duodavo savo vyrui vaikų ir globodavo ji senatvėje. Tokia buvusi san tuokos sutartis, ir šeimos egzistavo. Meilė neturėjusi nie ko bendra su tokia sutartimi. Kartais po vedybų vyras įsimy lėdavo savo žmoną, arba žmo na savo vyrą, bet tai buvusios išimty, ne taisyklė. Dažniau siai jauna mergina ir jaunas riteris mylėdavo ką kitą — jų meilė ėjo skyrum nuo san tuokos. Niekas rimtai negalvo jės vesti mylimąją ar ištėkėti už mylimojo, nes visi žinojo, kad meilė sulandanti šeimos gyvenimą. Tik praėjusio šimt mečio pabaigoje ir šiame šimt metyje atsirado mada tuoktis su širdies išrinktuoju asmeniu ir nuo to laiko prasidėjo divo rsai. Prieš tai divorsai buvo re tenybė, nes meilė nevaicino le miamos rolės šeimos gyvenime. Šitaip rašo dr. David Mace. Įdomu, kaip į jo kalbas rea guos Amerikos sociologai.

Mūsų manymu, dr. D. Mace remiasi tipingais viduramžių pa vyzdžiais: Dantės kūryboje fi gūroja ne jo žmona, o tik Be atričė; Cervanteso Donkichotas myli ne savo žmoną, o Dulcinė ją, tačiau nei Dantės, nei Don kichoto šeimos dėl to nesuiro. Viduramžių teologų raštuose meilės psichologija nenagrinė jama taip smulkmeniškai ir neapšviečiama tokiu poetišku žavumu, kaip tai daro poetai ir beletristai, tačiau Kat. Bažny čia visada reikalavo, kad jos laimamos poros turėtų laisvą sutikimą; kad ne tuokiamųjų žmonių tėvų, o jų pačių suti ki mas sudaro esminę santuokos sąlygą. Reikia manyti, kad Ba žnyčia suponiau, jog apibūsi mas sutikime yra tai, ką mes vadiname meile, taigi dr. Mace neteisingai supranta viduram žių šeimos kūrimo motyvus. Jei kas smurtu priverčia moterį tapti jo žmona, tai Bažnyčia tokią santuoką laiko negalio jančia. Pagaliau, tuokiamieji prisiekia vienas antrą mylėti iki mirties. Tai visa rodo, kad Bažnyčia niekuomet neignoravo meilės sentimentų, nors ir ne dar iš jo tiek triukšmo, kiek jo pridarė "laisvosios meilės" eksponentai grožinėje literatū roje.

Mūsų manymu, dr. D. Mace netiksliai formulavo savo tezę: su matrimonialiniu gyvenimu nieko bendra neturi nė meilės jausmas iš esmės, nė "laisvoji meilė", t. y. krikščioniškos eti kos nekontroliuojama aistra. Ne rami vyro ir žmonos meilė, o jokių principų nekontroliuo jama aistra veda į divorsus.

Dr. D. Mace nori amerikie čius įtikinti, kad meilės senti mentas esąs XIX šimtmečio ra šytojų išradimas ir šeimai ža lingas išradimas. Mūsų many mu, ne XIX šimtmečio rašyto jai "išrado" meilę: jau Biblijo j ir antikinėje graikų tragedijoje randame "didžiosios", poetiš kos meilės idėjų. Atrodytų, kad erotinio sentimentų jėga ir ra finotumas auga kartu su žmo nių kultūra. Biblinėse šeimose erotinės meilės vaidmuo labai nežymus, tad rusų filosofas Vladimir Solovjovas savo raši nyje "Meilės prasmė" iškėlė mintį, kad "didžioji" meilė ne reikalinga nei patriarchui, nei pranašui, nei šventajam, nei genijui pagimdyti, nei iš viso vaikų prokreacijai, o ji reika linga tik žmogaus asmenybei papildyti. Mūsų Antanas Macei na savo strapsnyje "Naujojoje Vaidilutėje" praplėtė Vl. Solov jovo tezę ta prasme, kad meilė esanti reikalinga ne vien žmo gaus asmenybei papildyti čia žemiškame gyvenime, bet ji nulydėsianti įsimylėjusias por as į dangų ir ten nenutrūk sianti.

Dr. D. Mace, matyt, nežino nė Vl. Solovjovo, nė Ant. Ma ceinos teorijų apie meilės tiks lą bei prasmę, bet atrodo, kad jis žino, kaip L. Tolstojus savo romanuose, ypač "Kreutzerio sonatoje" žiūrėjo į meilę, bū tent: tai didelė psichinė jėga, kuria neturėtų būti šei mos gyvenimas grindžiamas. Levo Tolstojaus kūryboje ero tinė meilė visai nuvertinta, kaip chaotiška, gyvenimą griaujan ti jėga. Atrodo, kad David Ma ce jaudina amerikiečius L. Tol stojaus idėjomis, tik kitais žo džiais išreiškėmis, o tiesa yra viduryje tarp Vl. Solovjovo — Ant. Maceinos meilės perverti nio ir L. Tolstojaus ir D. Ma ce'o visiško jos nuvertinimo. Šeimai būtų sveikiau, jei rašy tojai liautųsi idealizavę pradinę meilės fazę ir pajieškotų grožio teisėtai sutuoktų žmonių šeim iniuose santykiuose, nes meilė yra pozityvus šeimos gyvenimo reiškinys.

Sumažėjo mirtingumas

Australijoje gimdančių mote rų mirtingumas per paskuti nius 10 metų žymiai sumažėjo — 1942 m. iš 1000 gimdančių mirdavo 6, o 1942 m. bėmirs tų tik viena motina. Prie mir tinumo sumažinimo prisidėjo socialinio apdraudimo patarna vimai: motinos priežiūra neš tuomo metu, gydytojo pagalba gimdant net ir labiausiai ne pasiturinčiai šeimai.

Izraelio mergaičių armija

Kaip praneša Europos spau da, Izraelio valstybėje įpareigo ti karinę tarnybą atlikti kaip vyrai, taip ir moteris, sulaukę 18 m. amžiaus. Ištėkėjusios ar griežtai ortodoksinių gyvenimą vedančios moteris gali būti nuo karo tarnybos atleistos. Pasku tinu laiku išleistas potvarkis, kuriuo moteris atleidžiamos nuo tarnybos fronto linijose, ta čiau jos išleina apmokymą net ir kaip vartoti specialius gin klus. Atlikusios trijų mėnesių karo tarnybą mergaitės priski riamos į pagalbinės tarnybas: ligonių slaugymą, telefonų — telegrafų tarnybą, virtuvę.

Vyrai ir mergaitės Izraelio armijoje gauna tą patį atlygi nį. Mergaitės pakeliamos į aukštesnius laipsnius tomis pa čiomis taisyklėmis, kaip ir vyrai. Galilestingosios seserys ir ligoninės laborantės paprastai turi leitenančių laipsnį. Mergai tės sudaro specialius tarnybos dalinius, atskirus nuo vyrų.